

TURUN SEUDUN JOUKKOLIIKENTEN PALVELU- JA MYYNTIOHJE

TURKU • KAARINA • RAISIO • NAANTALI • LIETO • RUSKO

FÖLI

TURUN SEUDUN
JOUKKOLIIKENNE

www.föli.fi

Turun seudun joukkoliikenteen palvelu- ja myyntiohje on tarkoitettu lipunmyyjille, kuljettajille, tarkastajille ja koko Turun joukkoliikenteen henkilökunnalle hinta- ja lippujärjestelmän soveltamishajaksi.

Sinulle, joka työskentelet joukkoliikenteen hyväksi

Turun seudun joukkoliikenteessä tehdään vuosittain noin 25 miljoonaa matkaa. Suuresta määrästä huolimatta jokainen matka ja jokainen matkustaja on tärkeä. Haluamme turvata matkustajille turvallisen, sujuvan ja miellyttävän matkan päivästä päivään, kaikilla linjoilla ja jokaisella lähdöllä.

Liikenne Turun seudun joukkoliikenteessä Föliissä alkoi 1.7.2014. Kuuden kunnan yhdessä järjestämä liikenne on ollut menestys alusta alkaen. Palaute matkustajilta on ollut pääosin innostunutta ja positiivista, ja kriittisistä palautteista on otettu opiksi. Kiitos Fölin menestyksestä kuuluu kaikille mukana oville: asiakaspalvelussa työskenteleville, kuljettajille, liikennöitsijöille ja joukkoliikennetoimiston henkilökunnalle.

Asiakaspalvelun kehittäminen entisestään on meille tärkeä tavoite. Tähän liittyen olemme myös päivittäneet joukkoliikenteen palvelu- ja myyntioppaan vastaamaan palvelutarjonnassa tapahtuneita muutoksia. Toivon, että opas toimii tukena ja apuvälineenä jokapäiväisessä työssäsi.

Sirpa Korte
Joukkoliikennejohtaja
Turun seudun joukkoliikenne FÖLI

AIHEALUEET

1. Kuljettajan tehtävät ja ohjeita	8
2. Rahastuslaitteen käyttö	16
3. Erityistilanteet	24
4. Muut maksuluokat, vapaamatkat	25
5. Aikataulut ja linjakartat.....	27
6. Johdanto hinta- ja lippujärjestelmiin.....	28
7. Kertaliput.....	31
8. Matkailuliput	33
9. Matkapuhelintuotteet.....	34
10. Arvokortit.....	36
11. Kausikortit	39
12. Tuplakortit	42
13. Erikoiskortit.....	44
14. Rinnakkaiskortti seutuliikenteessä	48
15. Korttien myynti- ja latauspaikat	49
16. Matkustajaohjeet kuljettajan työn tueksi.....	51
17. Löytötavarat.....	53
18. Hakemuksesta myönnettävät kortit ja korttiehdot	54

AIHEALUEET

1. KULJETTAJAN TEHTÄVÄT JA OHJEITA.....	8
- matkustajapalvelu joukkoliikenteessä.....	8
- käyttäytyminen.....	8
- kuljettajan asiallinen pukeutuminen.....	9
- bussin kilvitys.....	9
- turvallinen ajotapa.....	9
- työhön keskittyminen.....	10
- matkustajan odottaminen.....	10
- nuoret matkustajat.....	10
- pysäkkipalvelu.....	10
- tehtävät pääte pysäkillä, Kauppatorilla tai poikkeusreitillä.....	10
- bussien joutokäynti pääte pysäkillä ja Kauppatorilla.....	11
- virheen tai vahingon korvaaminen matkustajalle.....	11
- viallinen kortti tai kortin latausongelma.....	12
- tarkastuslippu.....	12
- tiedotteet.....	12
- palaute.....	12
- kuljettajien työvuorot.....	12
- rahastaminen.....	13
- maksunperintä.....	14
- pankkikortilla maksaminen.....	14
- kuljettajan hätäviestipainike.....	14
- matkakorttien käyttö busseissa.....	15
- korttien tarkastus.....	15
2. RAHASTUSLAITTEEN KÄYTTÖ.....	19
- vuoron aloittava kuljettaja.....	19
- kuljettajan kirjautuminen ulos.....	17
- taukotilan ottaminen käyttöön ja poistaminen käytöstä.....	17
- kirjautuminen sisään linjalle.....	17
- kirjautuminen ulos linjalta.....	17
- lähdön valitseminen.....	18
- poikkeuskirjautuminen.....	18
- myynti.....	18
- lipun peruuttaminen.....	19

- arvokortin lataaminen	19
- kausikortin lataaminen	19
- tupla-kortit	19
- koulukortit	20
- kuittipaperin vaihtaminen	20
- testitulostus	20
- rahastuslaitteen käynnistäminen uudelleen	21
- etälukijan ilmoitukset	21
3. ERITYISTILANTEET.....	24
- tapaturmat ja liikennevahingot	24
- asiakkaiden opastus poikkeustilanteissa	24
- aikataulusta poikkeaminen häiriötilanteessa.....	24
- syöminen ja juominen busseissa	24
- busseissa tupakointi	24
- rullaluistimet.....	24
4. MUUT MAKSULUOKAT, VAPAAMATKAT	25
- polkupyörät ja potkulaudat	25
- koirat	25
- matkatavara ja matkustajan huolehtima rahtitavara	25
- rahtimaksu	25
- lastenvaunut, rattaat, pyörätuolit, rollaattorit ja saattajat	26
- näkövammaisten selviytyminen etäkorttirekisteröinnistä	26
- vapaamatkat.....	26
- poliisi matkustajana.....	26
5. AIKATAULUT JA LINJAKARTAT	27
- aikataulukirja ja aikataulut internet-sivuilla	27
- linjakartat ja oppaat	27
- reaaliaikaiset pysäkkikohtaiset aikataulut	27
- aikataulunäytöt	27
6. JOHDANTO HINTA- JA LIPPUJÄRJESTELMIIN.....	29
- lasten hinnat	29
- päiväalennus	29
- yölisä	29
- varusmiesten yölisä	29
- vaihto-oikeus	29
- bussikortit	36

7. KERTALIPUT	31
- aikuisten kertalippu	31
- lasten kertalippu	31
- ennakkokertalippu	32
- aikuisten ennakkokertalippu.....	32
- lasten ennakkokertalippu	32
8. MATKAILULIPUT	33
- Matkailijakortti	33
- TurkuCard.....	33
- 24 h Matkailulippu.....	33
9. MATKAPUHELINTUOTTEET	34
- mobiililippu.....	34
- 24 h kännykkälippu tekstiviestillä.....	34
10. ARVOKORTIT	36
- haltijakohtaiset arvokorttilajit.....	36
- henkilökohtaiset arvokorttilajit	36
- yleistä arvokorteista	36
- haltijakohtaiset arvokortit.....	37
- henkilökohtaiset arvokortit	38
11. KAUSIKORTIT.....	39
- haltijakohtaiset kausikorttilajit	39
- henkilökohtaiset kausikorttilajit	39
- yleistä kausikorteista	39
- haltijakohtaiset kausikortit	41
- henkilökohtaiset kausikortit	41
12. TUPLAKORTIT.....	42
- haltijakohtainen yhdistelmäkorttilaji Tupla	42
- henkilökohtainen yhdistelmäkorttilaji Tupla	42
- yleistä yhdistelmäkorteista	42
- haltijakohtainen yhdistelmäkortti Tupla	43
- henkilökohtainen yhdistelmäkortti Tupla	43
13. ERIKOISKORTIT	44
- haltijakohtaiset erikoiskorttilajit.....	44
- henkilökohtaiset erikoiskorttilajit.....	44
- yleistä erikoiskorteista.....	45
- haltijakohtaiset erikoiskortit	45
- henkilökohtaiset erikoiskortit	45
- luotollinen kortti.....	46

14. RINNAKKAISKORTTI SEUTULIIKENTEESSÄ.....	48
15. KORTTIEN MYYNTI- JA LATAUSPAIKAT.....	49
- bussikorttien palvelupisteet.....	49
- bussikorttien lataukset.....	49
- maksutavat.....	50
- luottomyynti.....	50
16. MATKUSTAJAOHJEET KULJETTAJAN TYÖN TUEKSI	51
- matkustajan velvollisuudet	51
- hyvä tietää, kun matkustat bussissa.....	51
- laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä	52
17. LÖYTÖTAVARAT	53
- bussikortit	53
- muut tavarat.....	53
18. HAKEMUKSESTA MYÖNNETTÄVÄT KORTIT JA KORTTIEHDOT	54
- kestokortti	54
- suoraveloitteinen kausikortti	54
- opiskelijakortti	55
- seniorien arvokortti ja kausikortti	56
- vammaisten arvo-, kausi- ja vapaakortit	57
- rintamaveteraanien/sotainvalidien vapaakortti	58
- vuosivapaakortit	59
- työsuhdematkalippu.....	60
- koulukortti	61
- Kelan koulumatkatuki	61
- Turun Seudun Joukkoliikenne	62
- Löytötavarat.....	62

1. KULJETTAJAN TEHTÄVÄT JA OHJEITA

MATKUSTAJAPALVELU JOUKKOLIIKENTEESSÄ

Turun seudun joukkoliikenteen päätehtävänä on palvella bussimatkustajia. Hyvä matkustajapalvelu ja hyvä ajotapa ovat kuljettajan työssä ensiarvoisen tärkeitä.

Hyvään matkustajapalveluun päästään sillä, että jokainen joukkoliikenteen palveluksessa työskentelevä suhtautuu myönteisesti matkustajiin.

Kuljettajan on helppo selviytyä yllättävistäkin tilanteista, jos hän tuntee matkustajapalvelun ja hyvän ajotavan perusohjeet.

Hyvä liikennöintialueen ja linjareittien tuntemus kuuluvat liikenteen parissa työskentelevän henkilön ammattitaitoon. Matkustajat saattavat tarvita opastusta joukkoliikenteessä ja kaupungissa liikkumisessa.

Opastettava voidaan tarvittaessa ohjata myös joukkoliikenteen palvelutoimistoon. Jos opastamisessa on kielivaikkeitä, voi apua pyytää joltakin lähellä olevalta.

Kohteliaalla ja asiallisella käyttäytymisellä edistetään sekä matkustajien matkanteon sujuvuutta että oman työn mielekkyyttä ja työssä viihtymistä. Pienet kohteliaisuussanat "Kiitos!" ja "Olkaa Hyvä!" ja tervehdykset liittyvät yleisöpalveluammattissa toimivan sanavarastoon.

KÄYTTÄYTYMINEN

Kuljettajan on käyttäydyttävä kaikissa tilanteissa luottamusta herättävästi ja osoitettava tehtävänsä edellyttämää kypsyyttä. Ystävällisyys ja luottamusta herättävä käyttäytyminen helpottavat myös vaikeissa tilanteissa selviytymistä. Huomaavaisuutta tulee osoittaa myös niitä matkustajia kohtaan, jotka liikkuvat muita hitaammin. Esimerkiksi vanhukset, vammaiset ja pienten lasten kanssa matkustavat tarvitsevat erityistä huomiota matkantekonsa helpottamiseksi.

Matkustajalla voi olla syynsä riitaiseen käyttäytymiseen. Syyn tunteminen ei ole kuitenkaan tärkeää. Tärkeintä on riitelyn välttäminen ja oman ärtymyksen voittaminen. Kuljettajan tulee yrittää rauhoittaa tilannetta omalla maltillisella käyttäytymisellään. Se on osoitus hyvästä ammattitaidosta. Kinastelu, komentelu ja ylimielisyys matkustajia kohtaan ovat hyvän matkustajapalvelun vastaisia.

“Viimeisen sanan sanomiseen” ei tarvita suurta taitoa eikä sillä saavuteta mitään, päinvastoin se kääntää tilanteen sanojalleen epäedulliseksi.

Ryhmässä liikaa hälisevien matkustajien rauhoittamisessa on meneteltävä harkitusti ja asiallisesti. Ystävällisellä suhtautumisella voidaan ohjata myös humalaisen matkustajan käyttäytymistä. Se johtaa yleensä parempiin tuloksiin kuin ärsyttävä komentelu.

KULJETTAJAN ASIALLINEN PUKEUTUMINEN

Kuljettajan tulee pukeutua siististi ja asiakaspalveluun sopivalla tavalla. Vaatetuksessa on käytettävä Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan hyväksymän vaateohjeistuksen mukaisia vaatteita ja asusteita. Ohjeesta poikkeavien vaatteiden ja asusteiden käyttö on kielletty.

Joukkoliikennelautakunnan päätöksen 20.5.2015 § 8 mukainen ohjeistus on jaettu kaikille liikennöitsijöille. Kukaan sopimusliikennöitsijä vastaa ohjeistuksen noudattamisesta yrityksessään sopimusten uusiutuessa.

BUSSIN KILVITYS

Bussin linjatunnukset päivittyvät automaattisesti rahastusjärjestelmästä. Kuljettajan vastuulla on kuitenkin varmistaa, että linjatunnukset ovat oikeat ja että ne näkyvät asianmukaisesti.

Linjatunnuksista on huolehdittava myös bussin siirtyessä eri linjalle tai bussin vaihtuessa. Ellei olla linjalla, bussin linjatunnus ei saa olla näkyvissä.

TURVALLINEN AJOTAPA

Liikenteessä on tärkeintä turvallisuus. Riskien ottamista on vältettävä. Kuljettaja ammattihenkilönä vaikuttaa esimerkillään myös muiden tiellä liikkuvien liikennekäyttäytymiseen. Ajonopeus on sovitettava kulloinkin vallitseviin keli- ja liikenneolosuhteisiin.

Tasainen, olosuhteet ja liikennevalot ennakoiva ajo takaa parhaiten turvallisen ja joutuisasti sujuvan matkan. Pysäkkialueella onnettomuuksien riski pienenee, kun käyttää pysäkkijarrua.

Liikenteessä sattuu päivittäin kuljettajaa ärsyttäviä tapahtumia. Niiden ei kannata antaa vaikuttaa ajamiseen. Kuljettajan työssä on myös noudatettava aikatauluja koko ajan, mikä aiheuttaa helposti kiireen tuntua. Tästä huolimatta ajotapa on pidettävä rauhallisena. Erityisesti on vältettävä nykivää ajoa, rajuja lähtöjä, äkillisiä jarrutuksia ja vauhdikasta kaarteissa ajamista, jotka tekevät matkustamisen epämiellyttäväksi ja jopa vaaralliseksi erityisesti bussin takaosassa.

Ennen ajosarjaan merkittyä ajantasauspysäkin lähtöaikaa ei saa lähteä liikkeelle. Muiden kuin ajantasaukseen käytettävien pysäkkien ohitusajat ovat arvioituja ja ne voidaan ohittaa ennen tai jälkeen ajoneuvolaitteen näyttämään pysäkkiaikaa. Pysäkkien arvioidut ohitusajat ovat luotettavampia linjan alkupäässä sekä ajantasauspysäkkien jälkeen, sillä ajoaikojen ennustettavuus heikkenee linjan loppua kohden.

Ajantasauspysäkkejä ovat pääsääntöisesti päätepysäkit sekä Kauppatorin pysäkit, mutta joillain linjoilla on myös muita pysäkkejä, joita käytetään linjojen ajoaikojen tasaamiseen. Kuljettajan tulee sovittaa ajonopeutensa liikennetilanteen ja vuorokaudenajan mukaiseksi siten, että ajaminen on turvallista.

TYÖHÖN KESKITTYMINEN

Matkustajien turvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden takia kuljettajan on keskityttävä ainoastaan ajamiseen. Keskustelu asiakkaiden, tuttavien tai työtovereiden kanssa ei ole suotavaa ajon aikana. Rahastus pitää hoitaa ennen liikkeelle lähtöä.

Jos ajon aikana on välttämätöntä käyttää matkapuhelinta, on se luvallista ainoastaan hands-free-laitteella. Puhelimen käyttö henkilökohtaisiin asioihin ajon aikana on kielletty.

PYSÄKKIPALVELU

Kun bussi on päätepysäkillä, on matkustajat etenkin kovalla pakkasella ja sateella päästettävä sisälle autoon ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa.

Matkustajan ei välttämättä tarvitse poistua pääteasemalla bussista, mikäli hän maksaa uuden matkan tai näyttää kortin kortinlukulaitteeseen.

Ennen kaikkea pääteasemilla ja yhden linjan pysäkeillä on odotettava myös myöhässä kiirehtiviä matkustajia. Bussiin kiirehtivän matkustajan jättäminen pysäkille osoittaa huonoa matkustajapalvelua.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää vanhusten, liikunta- ja näkövammaisten sekä pienten lasten turvalliseen bussiin nousuun ja bussista poistumiseen.

Tarvittaessa kuljettajan on päästettävä matkustaja ulos myös etuovesta. Matkustajan (esim. lapsi, vanhus, liikunta- tai näkövammainen) pyytäessä poistumista etuovesta, hän pyytää sitä yleensä siitä syystä, että pääsee turvallisesti kuljettajan näkökentässä poistumaan bussista. Myös liukkailla keleillä voi olla turvallisempaa päästää matkustaja poistumaan etuovesta kuin osittain pysäkin reunaan pysähtyneen bussin takaovesta.

Kuljettajan tulee erityisesti huomioida vaaratilanteet, joita syntyy esim. kun huoltaja laskee lastenrattaat ja matkatavarat jalkakäytävälle ja lapsi tai lapset jäävät bussiin odottamaan alastulovuoroaan. Liikkeelle ei saa lähteä, ennen kuin kuljettaja on varmistanut, että myös lapsi/lapset ovat turvallisesti poistuneet bussista ja heidän huoltajansa saanut tilanteen hallintaan.

TEHTÄVÄT PÄÄTEPYSÄKILLÄ, KAUPPATORILLA TAI POIKKEUSREITILLÄ

Pääte pysäkkiäika on työaika, joka on ensisijaisesti käytettävä matkustajapalveluun tai bussin liikennekelvouden tarkistamiseen. Pääte pysäkillä kuuluu huolehtia myös bussin siisteydestä.

Poista talviaikana kynnykselle muodostuneet turvallisuudelle haitalliset lumi- ja jääkerrostumat.

Kuljettajan tulee huolehtia työvuoronsa aikana matkustamon riittävästä tuuletuksesta ja lämmöstä sekä siitä, että linjakilvet näkyvät asianmukaisesti (etu-, taka- ja sivukilvet). Linjalta poistuttaessa linjakilvet tulee poistaa siten, ettei matkustajille tule epäselvyyttä siitä, onko auto linjalla tai poistumassa liikenteestä. Linja-kilpien viat (esim. valot) tulee ilmoittaa työnjohdolle.

BUSSIEN JOUTOKÄYNTI PÄÄTEPYSÄKILLÄ JA KAUPPATORILLA

Pakokaasupäästöjen aiheuttaman terveysriskin ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi bussien joutokäynti on kielletty.

Poikkeuksellisen kylmissä olosuhteissa joutokäynti on sallittu, jos se bussin turvallisen käytön, kuten tuulilasin huurtumisen estämiseksi on välttämätöntä. Joutokäyntiaika on tällöin rajoitettava mahdollisimman lyhyeksi. Nyrkkisääntönä voi pitää aikaa, joka kuluu torilla normaaliin pysäkkitoimintaan, ei lähtöajan odotteluun.

VIRHEEN TAI VAHINGON KORVAAMINEN MATKUSTAJALLE

Matkustajapalvelussa ei aina voida välttyä pikku virheiltä ja matkustajiin kohdistuvilta vahingoilta. Anteeksipyyntö on tärkeää. Se usein selvittää pienet henkiset ja aineelliset kolhut.

VIALLINEN KORTTI TAI KORTIN LATAUSONGELMA

Jos etälukija näyttää korttia luettaessa tekstin ”viallinen kortti”, kuljettaja kertoo asiakkaalle, että tämän on maksettava kertalipun hinta. Samoin jos asiakkaan bussikortin lataaminen bussissa ei onnistu, tai netissä maksettua latausta ei voida aktivoida bussissa, kuljettaja kertoo asiakkaalle, että tämän on maksettava kertalipun hinta. **Ilman voimassaolevaa lippua ei voi matkustaa.**

Samalla kuljettajan on kerrottava asiakkaalle, että tämä voi hakea korjausta asiaan joukkoliikenteen palvelutoimistosta. Palvelutoimisto hyvittää asiakkaalle enintään kaksi (2) ennakkokertalippua, jos kortin tarkistus osoittaa, että asiakkaalta oli veloitettu kertalipun hinta ”turhaan” (kortilla oli ollut arvoa/kautta, mutta teknisestä syystä johtuen se ei toiminut kunnolla).

TARKASTUSLIPPU

Jos tarkastaja ottaa matkustajalta kertalipun pois myöhemmin tapahtuvaa tarkastusta varten, antaa hän matkustajalle tarkastuslipun. Sen käänntöpuolelle tarkastaja merkitsee kertalipun kelpoisuuden päättymisajankohdan sekä merkinnän JLT/tarkastaja. Tarkastuslipulla on normaali vaihto-oikeus lipussa mainittuun päättymisajankohtaan asti.

TIEDOTTEET

Liikenteen hoitoon, kuljettajien työhön ja rahastukseen liittyvistä ajankohtaisista asioista tiedotetaan jokaisen liikennöitsijän tiloissa olevilla ilmoitustauluilla.

Tiedotteisiin tutustuminen on välttämätöntä.

Myös lomalta paluun tai muun pitkän poissaolon jälkeen on tutustuttava poissaolon aikana annettuihin tiedotuksiin.

Jos syntyy epäselvyyttä tai tulkinnanvaraisuutta jonkin asian ratkaisemisessa on kuljettajan otettava yhteys työnjohtoon saadakseen asian selvitettyä. Samoin kuljet-tajien on tärkeä informoida tapahtumat työnantajille.

PALAUTE

Asiakkaiden antama palaute joukkoliikennepalveluista tulee mahdollisuuksien mukaan käsitellä heti tai antaa asia työnjohdon tiedoksi ja käsiteltäväksi. Asiakkaalle kerrotaan, että kirjallinen palaute annetaan internetissä osoitteessa <http://www.turku.fi/paikalla>.

KULJETTAJIEN TYÖVUOROT

Liikennöitsijä laatii kuljettajien työvuorot ja ajo-ohjelman siten, että ne ovat sopimusten mukaisia.

RAHASTAMINEN

Kuljettaja valvoo, että matkustajat maksavat matkansa autoon noustessa. Rahastus tehdään ystävällisesti ja kohteliaasti.

Käteisellä maksavan tulee saada lippu (kuitti) haltuunsa maksamisen yhteydessä. Mikäli matkustaja ei ota lippua kuljettajan kehotuksestaan, on lippu mitätöitävä repimällä, mutta säilytettävä.

Jos matkustajalle, joka on esim. alle 15-vuotias, on virheellisesti annettu aikuisten kertalippu, korjataan virhe korjaustoiminnolla ja tulostetaan oikean hintainen lippu.

Rahastuspöydällä ei saa pitää valmiiksi lyötyjä lippuja eikä niitä saa antaa seuraaville matkustajille.

Valmistautuessaan työvuoroonsa on kuljettajan varmistuttava siitä, että hänellä on rahastuslaukussaan mm. vaihtokassa pieninä seteleinä + kolikot raharengissä. Rahastuskoneen mentyä epäkuntoon rahastuskone on vaihdettava välittömästi.

Kuljettaja valvoo, että **henkilökohtaista** korttituotetta käytetään asianmukaisesti. Kun matkustaja näyttää korttia lukijalaitteelle, rahastuslaite ilmoittaa korttiin määritellyn sukupuolen (N = nainen, M = mies, NS = nainen, jolla oikeus saattaaajan, MS = mies, jolla oikeus saattaaajan). Nämä tiedot näkyvät kuljettajalle rahastuslaitteessa, mutta asiakkaalle tiedot eivät näy etälukijassa.

MAKSUNPERINTÄ

Kun kuljettaja haluaa tarkastaa lapsen tai nuoren iän, tehdään näin:

1. Pyydetään ao. matkustajaa selvittämään ikänsä esimerkiksi Kela-kortilla.
2. Ellei matkustaja pysty selvittämään ikäänsä, kuljettaja merkitsee muistiin matkustajan nimen ja osoitteen myöhempää selvitystä varten. Matkustaja päästetään matkustamaan sillä lipulla, jonka hän ilmoittaa iäkseen.
3. Ellei matkustaja ilmoita nimeään ja osoitettaan, häntä pyydetään kohteliaasti maksamaan
  - a) aikuisten kertalippu, kun kyseessä on ilmeisesti 15 vuotta täyttänyt. Ellei aikuisella ole rahaa maksuun, häntä ei tule ottaa kyytiin.
  - b) lasten kertalippu, mikäli henkilö on ilmeisesti alle 15-vuotias. Ellei lapsella ole rahaa maksuun, on kuljettajan merkittävä muistiin matkustajan nimi ja osoite (koululaiselta nimi, koulu ja luokka, kun on kysymyksessä koulumatka). Lapsi tulee ottaa matkustajaksi, ettei tapahdu heitteillejättöä.

Korttien väärinkäyttötapauksissa peritään matkustajalta ao. matkan mukainen kertamaksu. Mikäli kyseessä on selvä väärinkäyttötapaus, on matkustajan henkilötiedot pyrittävä selvittämään mahdollisia jatkotoimia varten sekä otettava tarjottu kortti talteen.

SETELIT JA KOLIKOT

Matkan voi maksaa bussissa käteisellä. Bussissa hyväksytään enintään 20 euron seteli matkalipun ostamiseen. Matkustajia kehoitetaan varaamaan lipun ostamiseen tasaraha tai vastaava pieni rahasumma.

Jos asiakas tarjoaa maksuksi suurempaa seteliä kuin 20 euroa, asiakkaalle kerrotaan, että vaihtorahaa voidaan antaa ainoastaan 20 euroon asti. Tämä johtuu siitä, että autoissa ei ole mahdollisuutta varautua suurempaan vaihtokassaan. Myös pienillä kolikoilla maksava on otettava kyytiin, jos kolikoita ei ole 50 enempää.

Huomattavasti vahingoittunutta seteliä tai kolikkoa ei hyväksytä. Jos matkustaja tarjoaa maksuksi korjailtua seteliä,

- pyydetään matkustajalta ensin ehjää seteliä tilalle tai
- ennen setelin hyväksymistä tarkastella sitä huolellisesti mahdollisen väärennöksen havaitsemiseksi.

Rahan pyöritykset

1–2 senttiä alaspäin lähimpään 10 senttiin

3–4 senttiä ylöspäin 5 senttiin

6–7 senttiä alaspäin 5 senttiin

8–9 senttiä ylöspäin lähimpään 10 senttiin

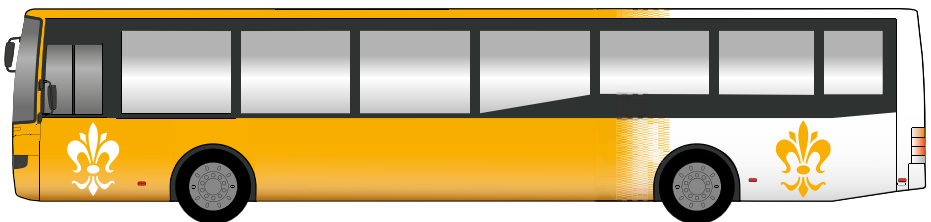
Suomessa käteismaksut pyöristetään lähimpään 5 senttiin, joten 1 ja 2 sentin kolikoita ei juuri käytetä. Ne ovat kuitenkin käypää rahaa.

PANKKIKORTILLA MAKSAMINEN

Pankki- tai luottokortilla ei voi maksaa Turun seudun joukkoliikenteen busseissa.

KULJETTAJAN HÄTÄVIESTIPAINIKE

Rahastuslaitteessa on hätäviestipainike. Sitä painettaessa tiedot hätäviestin ajasta, paikasta, ajoneuvonumerosta sekä yhtiötunnuksesta välitetään taustajärjestelmään.

Liikennöitsijät sopivat hätäviestikutsun käsittelystä erikseen siten, että Turun joukkoliikenteessä vallitsee mahdollisimman yhtenäinen käytäntö.

Kun hälytys on päällä, rahastus ei ole mahdollista.

MATKAKORTTIEN KÄYTTÖ BUSSEISSA

Kaikki kortit ovat etäluettavia. Kortteja käytetään ajoneuvoissa pääsääntöisesti ulkoisilla etälukijoilla. Rahastuslaitteessa on kannen päällä varalukijatoimintatila, jota voi käyttää varalukijana ulkoisen lukijan sijaan.

Maksu rekisteröity ”näyttämällä” kortti lukijalle. Henkilökohtaisilla arvokorteilla voi maksaa ainoastaan kortinomistajan matkan. Haltijakohtaisilla arvokorteilla voi maksaa lisäksi kahden saman tai alemman hintaryhmän kanssamatkustajan matkan.

Maksettaessa toisen henkilön matka viedään kortti pois laitteen lukukentästä aina ennen uutta maksutapahtumaa. Bussia vaihdettaessa arvokorttia näytetään kortinlukulaitteeseen kerran, jolloin kaikkien vaihtavien matkustajien matka on kuitattu.

Kortti tuodaan rauhallisesti edestä kortinlukijan lukualueelle noin 1- 4 sentin etäisyydelle.

Kun:

- **Näyttöön tulee vihreä merkki**, kausi on voimassa, matka on maksettu tai vaihto on voimassa.
- **Näyttöön tulee keltainen merkki**, kausi on voimassa alle 5 päivää tai arvoa on jäljellä alle 3–5 euroa korttilajista riippuen.
- **Näyttöön tulee punainen merkki**, kortti ei ole enää voimassa, kortissa ei ole riittävästi arvoa tai kortti on kieltolistalla. Kysymyksessä voi olla myös jokin virhe, katso virheilmoitukset kuljettajan näytöltä.

Huom! Kortin saldo näkyy lukijalaitteen näytöllä, kun korttia pidetään hetken aikaa lukijan lukukentässä **maksutapahtuman yhteydessä**.

KORTTIEN TARKASTUS

Korttien käyttöoikeus ja maksutapahtuman oikeellisuus voidaan tarkastaa ajoneuvossa erillisen tarkastajapäätteen avulla. Lisäksi rahastuslaitteella voidaan tulostaa kortin tietosisällöstä korttiraportti.

2. RAHASTUSLAITTEEN KÄYTTÖ

Ohje koskee EVENDpc-laitetta, joka on yhdistetty lipputulostin, kuljettajan myyntipääte ja ajoneuvotietokone. Ohje on laadittu kevään 2015 käytännön mukaisesti. Laitteen käyttöön liittyvistä muutoksista tiedotetaan erikseen.

1. ASIAKASNÄYTTÖ
2. LIPPUTULOSTIN/PAPERIKOTELO
3. TAPAHTUMAN TILAN LED-MERKKIVALOT
4. ÄLYKORTINLUKIJA
5. VÄRILLINEN KOSKETUSNÄYTTÖ

VUORON ALOITTAVA KULJETTAJA

1. EVENDpc käynnistyy automaattisesti, kun käynnistät ajoneuvon. Rahastuslaitteessa ei ole erillistä virtakytkintä.
2. Näkyviin tulee Kuljettaja-näyttö:
  - > Kirjoita kuljettajan numerosi.
  - > Kirjoita henkilökohtainen koodisi.
  - Huomaa:** Jos yrität kirjautua väärällä koodilla useita kertoja, kuljettajan numerosi estetään. Vain liikennöitsijä voi poistaa eston.
3. Paina **OK**-painiketta.
  - Jos järjestelmään kytketyissä laitteissa havaitaan järjestelmävirheitä, näkyviin tulee Järjestelmäloki-näyttö, joka näyttää laitteen käynnistämisen jälkeen tapahtuneet virheet.
  - > Vahvista jokainen virhesanoma painamalla OK-painiketta.
4. Järjestelmä tulostaa testikuitin.
  - Näkyviin tulee Linja Sisäänkirjautuminen -näyttö.
5. Kirjoita linjan nimi tai numero. Paina **OK**-painiketta.
6. Näkyviin tulee Valitse lähtö -näyttö, jossa näkyvät linjan kaikki matkat. Esivalittuna on lähtö, joka on lähinnä senhetkistä aikaa.
7. Valitse lähtö tarvittaessa nuolipainikkeilla. Paina **OK**-painiketta.
8. Näkyviin tulee Lähtö-näyttö, jossa näkyvät seuraavat pysäkit ja aikataulunmukaiset saapumisajat.
9. Olet kirjautunut linjalle.

KULJETTAJAN KIRJAUTUMINEN ULOS

1. Paina navigointipalkin **Kuljettaja**-painiketta.
2. Näkyviin tulee Kuljettaja-näyttö, jossa näkyy tällä hetkellä kirjautuneena oleva kuljettaja.
3. Paina **Kuljettaja Uloskirjautuminen** -painiketta.
-> Olet kirjautunut ulos. Myyntitoiminnot eivät ole käytettävissä.
4. Laite tulostaa vuoron yhteenvetoraportin.

TAUKOTILAN OTTAMINEN KÄYTTÖÖN JA POISTAMINEN KÄYTÖSTÄ

1. Paina Kuljettaja-painiketta.
2. Jos haluat ottaa taukotilan käyttöön, paina Tauko-painiketta.
-> Myyntitoiminnot eivät ole käytettävissä.
3. Jos haluat poistaa taukotilan käytöstä, paina Tauko-painiketta.
4. Jos haluat kirjautua sisään toisen kuljettajana, kirjoita kuljettajan numerosi.
5. Kirjoita henkilökohtainen koodisi.
6. Paina **OK**-painiketta -> Myyntitoiminnot ovat käytettävissä.

KIRJAUTUMINEN SISÄÄN LINJALLE

1. Paina navigointipalkin **Kuljettaja**-painiketta.
Näkyviin tulee Kuljettaja-näyttö.
2. Paina **Linja Sisäänkirjautuminen** -painiketta.
Näkyviin tulee Linja Sisäänkirjautuminen -näyttö.
3. Kirjoita linjan nimi tai numero.
4. Paina **OK**-painiketta.
-> Näkyviin tulee Valitse lähtö -näyttö, jossa näkyvät valitun linjan kaikki matkat. Esivalittuna on lähtö, joka on lähinnä senhetkistä aikaa.
5. Valitse lähtö tarvittaessa nuolipainikkeilla.
6. Paina **OK**-painiketta.
Näkyviin tulee Lähtö-näyttö, jossa näkyvät seuraavat pysäkit ja aikataulun mukaiset saapumisajat. Olet kirjautunut linjalle.

KIRJAUTUMINEN ULOS LINJALTA

Laite kirjaa käyttäjän automaattisesti ulos linjalta, kun ajoneuvo saapuu linjan tai autokierron viimeiseen pisteeseen (yleensä varikko).

Tarvittaessa voit kirjaudu ulos linjalta ennen matkan loppumista:

1. Paina navigointipalkin **Kuljettaja**-painiketta.
Näkyviin tulee Kuljettaja-näyttö.
2. Paina **Linja Sisäänkirjautuminen** -painiketta.
Näkyviin tulee Linja Sisäänkirjautuminen -näyttö.
3. Paina **Uloskirjautuminen**-painiketta -> Olet kirjautunut ulos linjalta.

LÄHDÖN VALITSEMINEN

1. Paina navigointipalkin **Kuljettaja**-painiketta
2. Paina Valitse lähtö -painiketta.
Näkyviin tulee Lähdön valinta -näyttö, jossa näkyvät nykyisen linjan kaikki lähdöt. Valitse lähtö tarvittaessa nuolipainikkeilla.
4. Paina **OK**-painiketta.
Näkyviin tulee Lähtö-näyttö, jossa näkyvät seuraavat pysäkit ja aikataulumukaiset saapumisajat. -> Olet valinnut lähdön.

POIKKEUSKIRJAUTUMINEN

Rahastuslaitteella voi myydä lippuja ja tunnistaa matkakortteja ainoastaan, kun linja ja lähtö on valittu. Jos rahastuslaite ei löydä lähtöjä annetulle linjalle, tulee virheilmoitus "Väärä autokiertonumero – Yritä uudelleen". Samalla aktivoituu "Poikkeuskirjautuminen"-painike ruudun alaosassa.

1. Paina Poikkeuskirjautuminen-painiketta.
2. Syötä määränpää ja vahvista valinta painamalla OK.

Lähtö-näkymä tulee esiin ja näyttää valitun määränpään. Linjana on alussa syötetty linja – se näkyy ruudun yläosassa. Myynti- ja Lataus-näkyvät ovat nyt aktiivisia eli lippujen myynti ja korttien lataus onnistuvat. Etälukija on avautunut korttien lukua varten.

MYYNТИ

Kun ovi avataan pysäkillä, näkyviin tulee automaattisesti Myynti-näyttö. Käytettävissä on useita myyntivaihtoehtoja.

Voit tulostaa yhden tai useita lippuja seuraavasti:

1. Paina navigointipalkin **Myynti**-painiketta.
Näkyviin tulee Myynti-näyttö.
2. Valitse lippu painamalla sitä vastaavaa painiketta, esim. **Aikuiset**.
Valittu lippu lisätään ostoskoriin.
HUOM: Toista vaihe 2 kaikille lipuille, jotka haluat tulostaa.
3. Paina **Tulosta**-painiketta.

Jokainen myyty lippu toimii asiakkaan kuittina. Voit pyydetessä tulostaa asiakkaalle myös erillisen kuitin viimeisestä myyntitapahtumasta.

1. Paina navigointipalkin **Myynti**-painiketta.
Näkyviin tulee Myynti-näyttö.
2. Paina **Asiakkaan kuitti** -painiketta.
Laite tulostaa asiakkaalle kuitin, joka sisältää kaikki viimeisen tapahtuman myynnit.

LIPUN PERUUTTAMINEN

HUOM: Vain samalla laitteella saman vuoron aikana tehtyjä tapahtumia voi peruuttaa.

1. Paina navigointipalkin **Myynti**-painiketta.
Näkyviin tulee Myynti-näyttö.
2. Paina **Peruuta**-painiketta.
Näkyviin tulee Peruutus-näyttö, jossa näkyy viimeksi myyty lippu.
3. Paina **OK**-painiketta.
4. Laite tulostaa peruutuskuitin.

ARVOKORTIN LATAAMINEN

Paina navigointipalkin **Lataus**-painiketta. -> Näkyviin tulee Lataus-näyttö.
Näytä älykortti kortinlukijalle. -> Laite lukee älykortin ja näyttää sen tiedot.

1. Jos haluat ladata älykortille 10 € tai 20 €, paina **arvoa vastaavaa painiketta** näytön yläosassa. ->Valittu summa näkyy älykortin tiedoissa.
2. Jos haluat ladata älykortille valinnaisen summan:
  - a. Paina näytön yläosan **Lataus**-painiketta.
  - b. Syötä ladattava summa numeronäppäimistöllä.
Paina **OK**-painiketta. -> Syötetty summa näkyy älykortin tiedoissa.
3. Paina **Vahvista**-painiketta.
-> Syötetty summa ladataan älykortille.
-> Laite tulostaa latauksesta kuitin ja näyttää sanoman, jossa kerrotaan latauksen onnistumisesta.
4. Sulje sanoma painamalla **Paluu**-painiketta.

KAUSIKORTIN LATAAMINEN

Kausikortin voi ladata uudelleen tai sen voimassaoloa voi jatkaa.

Paina navigointipalkin **Lataus**-painiketta. -> Näkyviin tulee Lataus-näyttö.
Näytä älykortti kortinlukijalle. -> Laite lukee älykortin ja näyttää sen tiedot

1. Paina näytön alaosassa haluamaasi painiketta, esim. **Nuoret 30 päivää**.
-> Valittu kortti näkyy älykortin tiedoissa.
2. Paina **Vahvista**-painiketta.
Valittu kortti ladataan älykortille. Laite tulostaa kuitin ja näyttää sanoman, jossa kerrotaan uudelleenlatauksen onnistumisesta.
3. Sulje sanoma painamalla **Paluu**-painiketta.

TUPLA-KORTIT

Tupla-korteille voidaan ladata saldoa.

Paina navigointipalkin **Lataus**-painiketta. -> Näkyviin tulee Lataus-näyttö.
Näytä älykortti kortinlukijalle. -> Laite lukee älykortin ja näyttää sen tiedot.

1. Paina näytön keskiosan **Lataus**-painiketta.
Lataussumma (Tupla-lipun hinnan ja nykyisen arvon erotus) näkyy älykortin tiedoissa.
2. Paina **Vahvista**-painiketta.
Näytetty summa ladataan älykortille. Laite tulostaa kuitin ja näyttää sanoman, jossa kerrotaan latauksen onnistumisesta
3. Sulje sanoma painamalla **Paluu**-painiketta.

KOULUKORTIT

Koulukortteja voidaan vain tarkastella.

Paina navigointipalkin **Lataus**-painiketta. -> Näkyviin tulee Lataus-näyttö.
Näytä älykortti kortinlukijalle. -> Laite lukee älykortin ja näyttää sen tiedot.

1. Paina **Tulosta korttiraportti** -painiketta.
Laite tulostaa raportin älykortin tiedoista.

KUITTIPAPERIN VAIHTAMINEN

1. Paina navigointipalkin **Asetukset**-painiketta.
2. Paina **Tulostin**-painiketta. -> Näkyviin tulee Rahastuslaite-näyttö.
3. Paina Avaa paperikotelo -painiketta. -> Tulostimen kannen lukitus aukeaa.
4. Avaa tulostimen kansi.
5. Ota lokeroista pois sinne jääneet paperipalat.
6. Ota pois tyhjä paperirulla ja paperirullan akseli.
7. Varmista, että uusi paperirulla on kääritty kunnolla.
8. Laita paperirullan akseli uuteen paperirullaan. Älä heitä vanhaa akselia pois!
9. Vedä paperirullasta hieman paperia.
10. Aseta paperi paperikoteloon:
  - a. Aseta paperi ylöspäin kohti leikkausyksikköä/näyttöä.
HUOM! väärinpäin asetettu paperi estää automaattisen paperinsyötön.
  - b. Aseta paperi paperiohjaimen vasempaan reunaan.
  - c. Jätä paperikotelon aukosta näkyviin noin 5 cm paperia.
HUOM! Jos paperikotelon aukosta näkyy liian paljon paperia, paperi ei vetäydy kunnolla sisään ja katkea.
11. Sulje tulostimen kansi painamalla kahdella sormella samanaikaisesti kannen oikeaa ja vasenta reunaa.
Automaattinen paperinsiirto vetää paperin ensin sisään ja etsii sen alun. Sen jälkeen laite syöttää paperia taas eteenpäin ja leikkaa siihen siistin reunan.
12. Ota poisleikattu paperi pois annosteluaukosta.

TESTITULOSTUS

Tulostimen toiminnan voi tarkistaa koska tahansa tulostamalla testitulosteen.

1. Paina navigointipalkin **Asetukset**-painiketta.
2. Paina **Tulostin**-painiketta. -> Näkyviin tulee Rahastuslaite-näyttö.
3. Paina **Testituloste**-painiketta. -> Laite tulostaa testikuitin.

RAHASTUSLAITTEEN KÄYNNISTÄMINEN UDELLEEN

Jos rahastuslaitteelle on lähetetty tietoja, jotka täytyy ladata välittömästi (esim. uudet tariffitiedot), näyttöön tulee sanoma, jossa kehoitetaan käynnistämään EVENDpc uudelleen.

Käynnistä EVENDpc uudelleen seuraavasti:

1. Kirjaudu ulos EVENDpc:stä.
2. Paina navigointipalkin **Asetukset**-painiketta. -> Näkyviin tulee Asetukset-näyttö.
3. Paina **Uudelleenkäynnistä**-painiketta. -> Näyttöön tulee sanoma, jossa kysytään, haluatko varmasti käynnistää EVENDpc:n uudelleen. -> Paina **OK**-painiketta.
4. EVENDpc sammuu ja käynnistyy uudelleen.

-> **Kaikki kirjautumistiedot, kuten kuljettajan kirjautuminen ja linjalle kirjautuminen, on annettava uudelleen.**

ETÄLUKIJAN ILMOITUKSET

Matkakortin etälukija käynnistyy automaattisesti, kun auto käynnistetään.

1. Alkutilanne

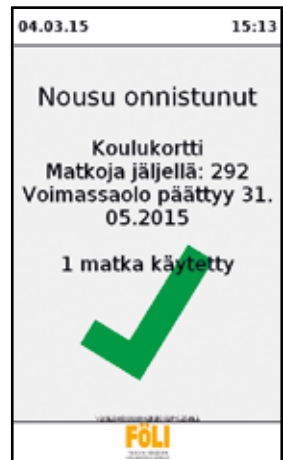
Etälukijan ruudulla lukee "Esitä kortti, kiitos"

Kortin käsittely käynnistetään tuomalla etäluettava kortti lukijan lukualueelle, jolloin käyttöliittymään tulee näkyviin kullekin korttituotteelle kuuluvat näytöt.

Jos kortilla on kaksi tuotetta ja molemmilla on vaihto voimassa, etäluetaan kortti vain kerran. Tällöin alarivillä näkyvät tuotteiden yhteenlaskettu ryhmän koko.

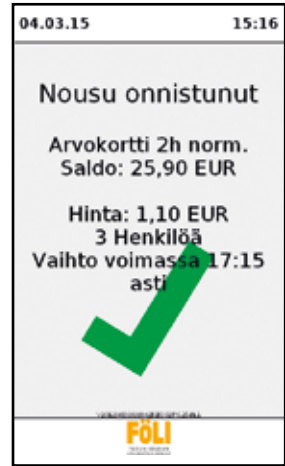
2. Kausi- tai koululaistuote

Etälukija näyttää "Nousu onnistunut" ja päiväys, johon asti tuote on voimassa.

3. Arvokortti

Etälukija näyttää "Nousu onnistunut", jäljellä olevan saldon ja veloitetun hinnan. Näytöllä näkyy myös samalla kortilla matkustavien määrä (enintään 3 henkilöä).

4. Tupla-kortti

Kun Tupla-korttia käytetään arvokorttina, näytöllä näkyy kortin saldo, velkoitettu hinta ja vaihdon voimassaoloaika.

Kun Tupla-korttia käytetään kausikorttina, näytössä näkyy viimeinen voimassaolopäivä muodossa pp.kk.vvvv.

4. Epäonnistunut nousu

Kun kortin saldo tai kausi on loppunut , etäkorttien lukijalaitteelle ilmestyy teksti "Nousu epäonnistui – Saldo ei riitä". Ruudulla näkyy punainen rasti.

3. ERITYISTILANTEET

TAPATURMAT JA LIIKENNEVAHINGOT

Matkustajan tapaturmaisesta loukkaantumisesta autossa tai liikennevahingosta on tehtävä heti ilmoitus työnjohdolle.

Loukkaantunutta on syytä pyytää välittömästi menemään lääkäriin asianmukaisen hoidon saamiseksi.

Liikennevakuutusyhtiö korvaa loukkaantuneen hoitokulut.

ASIAKKAIDEN OPASTUS POIKKEUSTILANTEISSA

Kuljettajan on tiedotettava matkustajille selkeästi poikkeustilanteesta, esimerkiksi liikenneonnettomuudesta tai kaluston rikkoutumisesta. Matkustajille kerrotaan tapahtuneesta ja annetaan ohjeet, miten he voivat jatkaa matkaansa.

AIKATAULUSTA POIKKEAMINEN HÄIRIÖTILANTEESSA

Tehtävien tärkeysjärjestys on:

- matkustajien turvallisuus
- liikenneturvallisuus
- matkustajien kuljetus
- aikataulun noudattaminen

SYÖMINEN JA JUOMINEN BUSSEISSA

Syöminen ja juominen on kielletty bussissa. Kielto koskee myös kannellisia kahvimukeja. Matkustajille kieltoa voi perustella bussin pysymisellä siistinä.

BUSSEISSA TUPAKOINTI

Kaikensuolainen tupakointi on kielletty busseissa, kielto koskee myös sähkö tupakkaa.

Tupakansavun aiheuttaja voi joutua korvausvelvolliseksi sellaiselle matkustajalle, jolle tupakansavu busseissa on aiheuttanut vahinkoa.

RULLALUISTIMET

Henkilöä, jolla on rullaluistimet jalassa, ei saa ottaa kyytiin.

4. MUUT MAKSULUOKAT, VAPAAMATKAT

POLKUPYÖRÄT JA POTKULAUDAT

Taittopolkupyörät kuljetetaan kokoonlaitettuna maksutta.

Muut polkupyörät kuljetetaan kuljettajan harkinnan mukaisesti. Polkupyörästä veloitetaan rahtimaksu.

Kolmipyöräiset, rollaattorimaiset potkulaudat rinnastetaan rollaattoreihin, eli niistä ei peritä ylimääräistä maksua. Myös lyhyet potkulaudat kuljetetaan maksutta. Pitkät potkulaudat, esim. kickbiket, rinnastetaan polkupyöriin ja niiden kuljettamisesta peritään rahtimaksu.

LEMMIKKIELÄIMET

Koirista ja kissoista ei peritä maksua. Koirat ja kissat kuljetetaan kuljettajan harkinnan mukaisesti niin, että jo kyydissä olevat matkustajat otetaan huomioon.

MATKATAVARA JA MATKUSTAJAN HUOLEHTIMA RAHTITAVARA

Matkustajan huolehtimasta rahdista peritään aikuisten kertamaksu. Rahtitavaraksi katsotaan kaikki tavara, jota ei voida pitää henkilökohtaisena matkatavarana.

Suksien kuljetuksesta ei peritä maksua.

Matkustaja saa tuoda kaasuilmapallon mukanaan kyytiin.

Vaarallisten aineiden (palavien nesteiden, kaasupullojen jne.) kuljettaminen matkustajatiloiissa on kiellettyä.

RAHTIMAKSU

Asiakas toimittaa tavarank/paketin lähtevään autoon kuljettajalle ja maksaa rahtimaksun voimassa olevan tariffipäätöksen mukaisesti (vuonna 2015 maksu on 6 euroa). Rahtilippu liitetään lähetykseen. Tavara/paketti jätetään asiakkaan ilmoittamalle pysäkillle.

LASTENVAUNUT, RATAAT, PYÖRÄTUOLIT, ROLLAATTORIT JA SAATAJAT

Maksua ei peritä:

- pyörätuolissa matkustavasta henkilöstä ja avustajasta
- lastenvaunuissa tai lastenrattaissa olevan lapsen kanssa matkustavasta henkilöstä
- saattajaan oikeuttavalla arvokortilla matkustavan henkilön avustajasta
- rollaattorista (peritään kuitenkin normaali henkilömaksu)

Lapsen ei tarvitse istua vaunuissa eikä rattaissa matkan aikana. Huoltajan/ aikuisen on huolehdittava omalta osaltaan lapsesta ja vaunuista matkan ajan. Vaunujen pyörät on lukittava ja mikäli lapsi on vaunuissa, on aikuisen oltava vierellä ja varmistettava vaunujen paikallaan pysyminen.

Lisäksi kuljettajan tulee erityisesti huomioida vaaratilanteet, joita syntyy esim. kun huoltaja laskee lastenrattaat ja matkatavarat jalkakäytävälle ja lapsi tai lapset jäävät bussiin odottamaan alastulovuoroaan. Poistujalle on annettava riittävästi aikaa niin, että bussi ei lähde liikkeelle ennen kuin myös lapset on saatu turvallisesti pysäkillle.

NÄKÖVAMMAISTEN SELVIYTYMINEN ETÄKORTTI-REKISTERÖINNISTÄ

Kun näkövammaisen matkustaja nousee bussiin ja pyytää apua matkansa maksamiseen, on kuljettajan kuitattava rekisteröinti joko rahastuskoneella tai käytettävä matkustajan puolesta etäkortin lukijalaitetta. Kuljettajan tulee molemmissa tapauksissa kertoa matkustajalle, paljonko kortille jäi saldoa.

VAPAAMATKAT

Vapaamatka edellyttää voimassaolevaa lippua tai korttia. Pelkkä virkapuku ei oikeuta joukkoliikenteen henkilökuntaa matkustamaan maksutta bussissa.

POLIISI MATKUSTAJANA

Virka-asuun pukeutunut poliisi saa matkustaa ilman maksua Turun kaupunkiseudun joukkoliikenteen busseissa (Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 19.6.2013 § 124).

5. AIKATAULUT JA LINJAKARTAT

AIKATAULUKIRJA JA AIKATAULUT INTERNET-SIVUILLA

Joukkoliikennetoimisto suunnittelee Turun kaupunkiseudun bussiliikenteen aikataulut. Muutokset käsitellään kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa.

Joukkoliikennetoimisto julkaisee kaupunkiseudun liikenteen linjoja käsittävän aikataulukirjan kaksi kertaa vuodessa. Aikataulukirja jaetaan postin mukana Turun, Raision, Naantalın, Kaarinan, Liedon ja Ruskon talouksiin. Voimassa olevat aikataulut julkaistaan myös joukkoliikenteen internetsivuilla **www.föli.fi**. Kesken kauden tapahtuvista aikataulumuutoksista ja aikataulukirjan virheistä tiedotetaan myös Fölin internetsivuilla.

Aikataulukirjoja on myytävänä bussikorttien myyntipaikoissa.

Lisäksi julkaistaan ilmaiseksi jaettavia erillisiä markkinahenkisiä aikataulu- ja reittitiedotteita muutamista matkailun ja paikallisliikenteen kannalta tärkeistä linjoista.

LINJAKARTAT JA -OPPAAT

Joukkoliikennetoimiston teettämiä linjakarttoja myydään joukkoliikenteen palvelutoimistossa ja Föli-alueen kuntien yhteispalvelupisteissä.

Myyntissä on myös linjaopas, jossa esitellään Turun seudun joukkoliikenteen linjareitit ja Turun kauppatorin pysäkit.

REAALIAIKAiset PYSÄKKIKOHTAISET AIKATAULUT

Reaaliaikainen liikennetieto netissä:

<http://reittiopas.foli.fi/bussit>

Reittihaku ja pysäkkikohtaiset aikataulut

<http://reittiopas.foli.fi>

AIKATAULUNÄYTÖT

Joukkoliikennetoimisto on sijoittanut aikataulunäyttöjä muutamille pysäkeille sekä joukkoliikenteen palvelutoimiston ikkunoihin Eerikinkadun ja Aurakadun kulmaukseen. Palvelutoimiston näytöistä näkyy seuraavat Kauppatorilta lähtevät vuorot. Muille pysäkeille sijoitetut näytöt näyttävät ko. pysäkin luota ajavat seuraavat vuorot.

6. JOHDANTO HINTA- JA LIPPUJÄRJESTELMIIN

HINNAT

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vahvistaa lippujen hinnat. Lippujen hinnat sisältävät arvonlisäveron. Voimassaolevista hinnoista saa tietoa joukkoliikenteen palvelutoimistosta ja internetistä www.föli.fi -sivuilta. Hinnat ovat nähtävissä myös busseissa ja pysäkkikatoksissa. Jos hinnat muuttuvat, rahastuslaite veloittaa automaattisesti uuden hinnan kaikilta lippulajeilta.

KERTALIPUT

- Aikuisten kertalippu
- Lasten kertalippu
- Aikuisten ennakkokertalippu
- Lasten ennakkokertalippu

MATKAILULIPUT

- 1–7 vrk, 14 vrk matkailijakortti
- 24 h matkailulippu
- 24 h kännykkälippu

Turun seudun joukkoliikenteen busseissa myydään aikuisten ja lasten kertalippuja sekä 24 tunnin matkailulippua.

Pankkikortti ei käy maksuvälineenä busseissa.

Matkustajan on säilytettävä lippu matkan ajan.

Lippu on esitettävä tarkastuksen yhteydessä tarkastajalle.

BUSSIKORTIT

- Arvokortit
- Kausikortit
- Tuplakortit
- Erikoiskortit

Bussikortteja myydään lipunmyyntipaikoissa, mutta ei busseissa.

Bussikortista peritään lunastusmaksu. Kortin lataushinta määräytyy voimassa olevien hintojen mukaan.

Kadonneesta kortista ei makseta löytöpalkkiota. Kadonneen kortin arvoa/kautta ei korvata.

Lisätietoa korttien myynti- ja latauspaikoista sivulla 49.

LASTEN HINNAT

Alle 15-vuotiaista peritään lasten maksu. Alle 7-vuotiaat matkustavat ilmaiseksi maksavan matkustajan tai lasta lastenvaunuissa kuljettavan mukana.

PÄIVÄALENNUS

Nuorten, opiskelijoiden, senioreiden ja vammaisten henkilökohtainen arvokortti sisältää päiväalennushinnan.

Päivälennus on voimassa maanantaista perjantaihin kello 9.00 – 12.59 välisenä aikana. Hinta määräytyy rahastuslaitteelta reaaliaikaisen kellonajan mukaan.

YÖLISÄ

Yölisää peritään arvokortti-, kertalippu- ja ennakkokertalippumatkustajilta.

Yölisä peritään maksettaessa klo 23.00 - 04.00 välisenä aikana. Hinta määräytyy rahastuslaitteelta reaaliaikaisen kellonajan mukaan.

VARUSMIESTEN YÖLISÄ

Varusmiehet voivat maksaa yölisän:

- antamalla 2 ennakkokertalippua, kuljettaja tulostaa tällöin kaksi todistelippua.
- antamalla 1 ennakkokertalipun ja yölisän käteisellä (rahastuslaiteohje s. 18).

VAIHTO-OIKEUS

Arvokortti-, kertalippu- ja ennakkokertalippumatkustajilla on kahden tunnin vapaa vaihto-oikeus miltä pysäkiltä tahansa mihin suuntaan tahansa. Vaihto-oikeus on voimassa todellisen bussiin nousuajan mukaan.

Matkustajan vaihtaessa autoa kuljettajan on tarkastettava ”vaihtolippu” ja annettava se takaisin matkustajalle.

Tarkastaja voi poikkeustapauksessa, selvityksen saatuaan oikeuttaa matkustajan ilmaiseen vaihtoon, vaikka lippu olisi vanhentunut tai muuten virheellinen matkustajasta riippumattomasta syystä.

Vaihtolippua ei tarvita, kun esimerkiksi:

- ylimääräisen vuoron päättyessä Kauppatorilla siirrytään saman linjan vuoroautoon tai
- auton rikkouduttua siirrytään linjalle tuotuun vaihtoautoon.

ETÄKORTTIEN YLEISET KÄYTTÖEHDOT

Turun seudun joukkoliikenne ottaa syksyllä 2015 käyttöön tunnistepohjaisen matkakorttijärjestelmän. Järjestelmässä kaikki matkustamiseen oikeuttavat tiedot (arvo ja kausi) tallennetaan taustajärjestelmään. Matkakortilla ei ole muuta tietoa kuin yksilöivä tunnistetieto.

Matkakortista peritään lunastusmaksu. Jos kortti kolmen vuoden sisällä hankintahetkestä teknisen vian takia lakkaa toimimasta, se vaihdetaan maksutta uuteen korttiin. Taustajärjestelmässä olevat tiedot siirtyvät käyttöön uudelle kortille.

Matkustettaessa henkilökohtaisilla korteilla on henkilöllisyys tarvittaessa todistettava.

Kortinomistajan iän muuttuessa muuttuu myös kortin maksuluokka.

Kortin katoamisesta ei vastata.

Väärinkäyttötapauksissa kuljettajalla tai tarkastajalla on oikeus ottaa kortti haltuunsa.

Korteista ei makseta löytöpalkkiota.

7. KERTALIPUT

AIKUISTEN KERTALIPPU

Lippua myydään busseissa ja se on tarkoitettu 15 vuotta täyttäneille.

Lippulajilla on kaksi eri hintaa:
- normaali- ja yöhinta (klo 23.00–04.00).

Rahastustilanteessa kuljettaja luovuttaa matkustajalle kertalipun.

Kuljettaja rekisteröi vaihdot rahastuslaitteella. (Katso ohje s. 18)

LASTEN KERTALIPPU

Lippua myydään busseissa ja se on tarkoitettu alle 15-vuotiaille lapsille sekä varus- ja siviilipalvelusta suorittaville henkilöille. Alle 7-vuotiaat lapset saavat matkustaa ilmaiseksi maksavan matkustajan tai lasta lastenvaunuissa kuljettavan mukana.

Lippulajilla on kaksi eri hintaa:
- normaali- ja yöhinta (klo 23.00–04.00).

Rahastustilanteessa kuljettaja luovuttaa matkustajalle kertalipun.

Kuljettaja rekisteröi vaihdot rahastuslaitteella.

Varus- ja siviilipalvelumiehet saavat matkustaa lasten kertalipulla esittäessään kuljettajalle varusmies-/siviilipalvelutodistuksen.

Lippujen hintoihin sisältyy kahden tunnin vapaa vaihto-oikeus miltä pysäkillä tahansa mihin suuntaan tahansa. Vaihto-oikeus on voimassa todellisen bussiin nousujan mukaan.

ENNAKKOKERTALIPPU

Ennakkokertalippu on palvelupisteestä ostettu lippu, jonka matkustaja bussiin noustessaan vaihtaa kuljettajan tulostamaan matkalippuun.

Ennakkokertalipun kelpoisuus päättyy aina seuraavaan hinnanmuutokseen.

Matkustajalta saatu ennakkokertalippu on rahanarvoinen tosite, joka palautetaan tilityksen yhteydessä työnantajalle.

Kuljettaja rekisteröi vaihdot rahastuslaitteella.

AIKUISTEN ENNAKKOKERTALIPPU

Lipun voi ostaa joukkoliikenteen palvelutoimistosta ja se on tarkoitettu 15 vuotta täyttäneille. Lippu on normaalihintainen.

Yölisä peritään maksettaessa klo 23.00–04.00. Yölisä veloitetaan todellisen bussiin nousuajan mukaan.

LASTEN ENNAKKOKERTALIPPU

Lipun voi ostaa joukkoliikenteen palvelutoimistosta ja se on tarkoitettu alle 15-vuotiaille sekä varus- ja siviilipalvelusta suorittaville henkilöille.

Yölisä peritään maksettaessa klo 23.00–04.00. Yölisä veloitetaan todellisen bussiin nousuajan mukaan.

8. MATKAILULIPUT

MATKAILIJAKORTTI

Ei myydä busseissa.

Matkailijakortti on 1-7 vrk tai 14 vrk voimassaoleva etäluettava bussikortti. Kortilla voi matkustaa voimassaoloaikana rajattomasti. Kortti on voimassa ensimmäisestä käyttökerrasta alkaen, ja se kelpaa myös yöliikenteessä. Matkailijakorttia myydään joukkoliikenteen palvelutoimistossa ja matkailuneuvonnassa. Matkailijakorttia ei myydä busseissa.

TURKUCARD

Ei myydä busseissa.

TurkuCard on Matkailun palvelukeskuksen tuote, joka sisältää sisäänpääsyn Turun nähtävyyksiin ja palvelutarjontaan sekä matkustuksen Turun seudun joukkoliikenteessä. TurkuCardin voi ostaa joko vuorokaudeksi tai kahdeksi vuorokaudeksi. Perhekortilla voi matkustaa 2 aikuista ja kolme lasta (alle 15 v.), perhekortti on voimassa vuorokauden.

Kuljettajan kuuluu tarkistaa TurkuCardin voimassaolo **pahvisen kuoren sisäkan-**
nen merkinnästä, minkä jälkeen matkustus rekisteröidään rahastuslaitteeseen. Mukana olevaa keltaista ja pahvista matkakortti ei käytetä linja-autossa. Kortti on mukana ainoastaan sen takia, että sen perusteella joukkoliikennetoimisto voi las-
kuttaa Matkailun palvelukeskusta ostetuista matkoista.

24 H MATKAILULIPPU

Myydään busseissa.

Voimassa yhden vuorokauden ajan ostohetkestä, rajaton matkustus oikeus Turun seudun joukkoliikenteessä. Voimassaoloaika huomioidaan todellisen bussiin nousuajan mukaan.

9. MATKAPUHELINTUOTTEET

MOBIILILIPPU

Mobiililipun sovelluksen voi ladata uusimpiin Windows, Apple ja Android -älypuheliin.

Sovelluksella voi tällä hetkellä ostaa kertalippuja ja matkailijalippuja, mutta myöhemmin sovellukseen tulee muitakin lipputuotteita.

Mobiililipun voimassaolo alkaa tilauksesta, jolloin puhelimen näytöllä alkaa kello käydä alaspäin. Mobiililippu sisältää normaalin 2 tunnin vaihtoajan.

Mobiililippu luetaan bussissa joko lukijalaitteella (QR-koodi) tai kuljettaja tarkastaa sen manuaalisesti. Matkustajan on pidettävä huoli siitä, että puhelimesta on virtaa koko matkan ajan.

Sovelluksen voi ladata omalle puhelimelle osoitteesta www.turku.fi/mobiililippu. Sovelluksen käyttö edellyttää rekisteröitymistä palveluun.

24 H KÄNNYKKÄLIPPU TEKSTIVIESTILLÄ

Kännykkälippu tilataan tekstiviestillä. Tekstiviesti sisältää tiedon lipun voimassaoloajasta, tunnussanan, yksilöllisen koodin sekä tiedon, mistä numerosta lippu on tilattu. Tekstiviesti näytetään bussiin noustessa kuljettajalle, joka tarkastaa lipun voimassaolon.

Voimassa yhden vuorokauden ajan ostohetkestä, rajaton matkustusoikeus Turun sisäisessä liikenteessä.

Lipun tilaaminen:

1. Näppäile LIPPU24
2. Lähetä se numeroon 169003
3. Saat paluuviestinä lipun

Kuljettaja rekisteröi matkat rahastuslaitteella.

Kuljettajaohje kännykkälipun tarkastamisesta:

1. Voimassaoloaika
2. Tunnussana, joka vaihtuu vuorokausittain
3. Lähettäjän puhelinnumero, 169003

Kuljettajan tehtävänä on tarkastaa, että lippu on edelleen voimassa (voimassaoloaika) ja että lipussa on voimassa oleva tunnussana.

Matkustajaa voi pyytää näyttämään tekstiviestilipun lähettäjän puhelinnumeron. Tieto löytyy yleensä selaamalla lippua aivan loppuun. Eri valmistajien matka-puhelinmalleissa tekstiviestit toimivat hieman erilailla, joten on varmintä pyytää näyttämään lippua siten, että se pyörähtää kokonaan ympäri. Näin varmistutaan, ettei käyttäjä ole itse kirjoittanut tekstiviestiä.

Huom, mikäli käyttäjä on tallentanut palvelun puhelinnumeron puhelimensa osoitekirjaan muistiin, voi lähettäjänä näkyä tallennettu nimi numeron 169003 sijaan. Tästä syystä ensisijaisesti tarkastuksessa käytetään voimassaoloaikaa ja päivittäin vaihtuvaa tunnussanaa.

Mikäli kuljettaja havaitsee kännykkälipun väärinkäytön, lippua ei hyväksytä matkan maksuksi.

Joukkoliikennetoimiston tarkastajilla on mahdollisuus tarkastaa lipun oikeellisuus. Kännykkälippu voi olla asiakkaan puhelimessa myös ruotsinkielisenä. Lippu tarkastetaan samoin kuin suomenkielinen lippu.

Seuraavat tiedot lipusta näkyvät kännykässä:

169003
tilattu pvm ja aika
voimassa pvm ja aika
Tunnus: xxxxxxxxxx
Koodi: xxxxxxxx
Bussilippu voimassa klo xx:xx asti
Turun seudun joukkoliikenteessä
Lipputyypä: Matkailu
Hinta: 7.50
Puh. nro: näyttää liittymän numeron
mistä lippu tilattu
Turun seudun joukkoliikenne

10. ARVOKORTIT

HALTIJAKOHTAISET ARVOKORTTILAJIT

AIKUISTEN ARVOKORTTI	KORTILLA SAA MATKUSTAA KUKA TAHANSA
AIKUISTEN RYHMÄARVO-KORTTI	KORTILLA SAA MATKUSTAA KUKA TAHANSA
LASTEN RYHMÄARVO-KORTTI	KORTILLA MATKUSTAVAN TULEE KUULUA SA- MAAN IKÄRYHMÄÄN

HENKILÖKOHTAISET ARVOKORTTILAJIT

Lasten arvokortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja, alle 15-vuotias henkilö
Nuorten arvokortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortinomistaja, iältään 15-20-vuotias
Opiskelijoiden arvokortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Seniorien arvokortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja, iältään yli 65-vuotias
Vammaisten ja saattajaan oikeutettujen arvokortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja

YLEISTÄ ARVOKORTEISTA

Ikäryhmät	Aikuiset	20 vuotta täyttäneet
	Nuoret	15–19-vuotiaat
	Lapset	alle 15-vuotiaat
	Seniorit	65 vuotta täyttäneet

Matkan hinta

Arvokortilta veloitettava summa riippuu matkustajan iästä ja matkan ajankohdasta.

Vaihto-oikeus

Arvokorttimatkan hintaan sisältyy kahden tunnin vapaa vaihto-oikeus miltä pysäkillä tahansa mihin suuntaan tahansa. Vaihto-oikeus on voimassa todellisen bussiin nousujan mukaan.

Hinnanmääräytymisaika

Normaali hinta muina aikoina paitsi:

Päivälennus ma-pe klo 9.00–12.59

Yölisä klo 23.00–04.00

Päivälennus ja yölisä

Päivälennuksen alkamis- ja loppumisaika sekä yöllisen alkamisaika määräytyvät rahastuslaitteelta reaaliaikaisen kellonajan eli todellisen bussiin nousujan mukaan.

Arvokorttien lataus

Perustamishetkellä arvokorttiin ladataan vähintään 10 €. Myöhemmin korttiin voi ladata busseissa tai korttien myyntipaikoissa 10 €, 20 €, 30 € jne, kuitenkin enintään 200 €. Internetissä osoitteessa <http://nettilataus.turku.fi> arvokortille maksettava hinta on 20 €. Kuljettaja lataa maksun kortille bussissa.

Voimassaolo

Arvokortti on voimassa kolme vuotta latauksesta.

HALTIJAKOHTAISET ARVOKORTIT

Haltijakohtaisilla arvokorteilla voi maksaa enintään kahden samaan tai alempaan ikäryhmään kuuluvan kanssamatkustajan matkan. Tällöin hinta määräytyy kortin omistajan ikäryhmän mukaan.

Aikuisten arvokortti

Kortilla saa matkustaa kuka tahansa.

Aikuisten ryhmäarvokortti

Kortilla saa matkustaa kuka tahansa.

Lasten ryhmäarvokortti

Kortilla matkustavan tulee kuulua samaan ikäryhmään

Ryhmäarvokorteilla voi maksaa enintään 30 samaan tai alempaan ikäryhmään kuuluvan kanssamatkustajan matkan. Tällöin hinta määräytyy kortin omistajan ikäryhmän mukaan.

Bussia vaihdettaessa **arvokorttia näytetään lukulaitteeseen vain yhden kerran**, jolloin kaikkien vaihtavien matkustajien matka on kuitattu.

HENKILÖKOHTAISET ARVOKORTIT

Henkilökohtaisella arvokortilla voi maksaa vain kortin omistajan matkan.

Lasten ja nuorten arvokortit

Arvokortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa ja Ruskolla henkikirjoilla oleville tai näissä kunnissa asuville lapsille tai nuorille.

Opiskelijoiden arvokortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville tai näissä kunnissa asuville 20–30-vuotiaille. Tätä vanhemmille kortti myönnetään, mikäli he saavat **Kelan** opintotukea. Alle 20-vuotiaat opiskelijat voivat käyttää nuorten arvokorttia.

Kortin käyttöoikeus on voimassa pääsääntöisesti oppilaitoksen syyslukukauden alusta seuraavan vuoden syyskuun loppuun. Osto-oikeusajan päätyttyä opiskelijan arvokortista peritään aikuisten hinnan mukainen maksu.

Korttia hakevilta opiskelijoilta vaaditaan **vuosittain** opiskelijakortti-hakemus oppilaitoksen leimalla ja allekirjoituksella varustettuna **tai** voimassa oleva lukuvuositarralla varustettu:

- SYL:n sininen opiskelijakortti
- SYL:n sininen Lyyra-opiskelijakortti
- SAMOK:n sininen opiskelijakortti
- SAMOK:n sininen Lyyra-opiskelijakortti
- SAKKI ry:n vihreä opiskelijakortti
- Suomen Lukiolaisten Liiton opiskelijakortti

Seniorien arvokortti

Kortti myönnetään 65 vuotta täyttäneille Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville. Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja

Vammaisten ja saattajaan oikeutettujen arvokortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville ja saattajaan oikeutetuille lääkärintodistuksen perusteella. Kuljettaja näkee laitteeltaan onko kyseessä saattajaan oikeuttava kortti. Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja.

11. KAUSIKORTIT

HALTIJAKOHTAISET KAUSIKORTTILAJIT

Aikuisten kausikortti	30 pv	Kortilla saa matkustaa kuka tahansa
Aikuisten kausikortti	90 pv	Kortilla saa matkustaa kuka tahansa
Aikuisten kausikortti	180 pv	Kortilla saa matkustaa kuka tahansa

HENKILÖKOHTAISET KAUSIKORTTILAJIT

Lasten kausikortti	30 pv	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Nuorten kausikortti	30 pv	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Opiskelijoiden kausikortti	30 pv	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Seniorien kausikortti	30 pv	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Vammaisten ja saattajaan oikeutettujen kausikortti	30 pv	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja

YLEISTÄ KAUSIKORTEISTA

Kausikortin voimassaolo

Kausikortti on voimassa ensimmäisestä käyttökerrasta alkaen joko 30, 90 tai 180 pv päivä- ja yöliikenteessä mukaan lukien myös viimeisen voimassaolopäivän jälkeinen yöliikenne. Kausikortilla saa matkustaa kuinka monta matkaa tahansa.

Kausikortin hinta

Kortin hinta määräytyy valitun korttilajin ja lataushetkellä voimassa olevan hinnan mukaan.

Uuden kauden lataus

Kausikorttia voi ladata korttien myyntipaikoissa tai busseissa. Kausikortin latauksen voi maksaa etukäteen myös internetissä osoitteessa <http://nettilataus.turku.fi>, jossa lataus maksetaan oman verkkopankin kautta. Turun seudun joukkoliikenteessä siirrytään syksyllä 2015 tunnistepohjaiseen maksujärjestelmään, jossa kuljettajan ei tarvitse enää aktivoida maksua kortille.

Uusi kausi (varakausi) alkaa ensimmäisestä käyttökerrasta voimassa olevan kauden jälkeen, joten asiakas ei menetä yhtään päivää, vaikka lataa kortin hyvissä ajoin ennen kauden loppumista. Kortille voi ladata vain yhden varakauden.

180 päivän kausikorttiin voi ladata uuden kauden ainoastaan korttien myyntipaikoissa.

Lisäpäivien lataus

30 ja 90 päivän kortteihin voi ladata lisää myös päiviä. **Tämä lataus on tehtävä myyntipaikoissa tai busseissa kauden ollessa vielä voimassa.** Lisäpäivät jatkavat voimassa olevaa kautta ja lähtevät kulumaan heti kauden jatkoksi.

Kausi on voimassa kun lukija näyttää vihreää. Kun laite näyttää samanaikaisesti vihreää ja keltaista, on kautta jäljellä vielä viisi päivää tai vähemmän.

Kortin uudelleenkäyttö etälukijalla

Korttia voi käyttää uudelleen samassa ajoneuvossa samalla vuorolla ja samalla pysäkillä aikaisintaan 2 minuutin kuluttua (ns. anti-pass, jolloin kortin käyttö ei onnistu).

KAUSIKORTIT, HALTIJAKOHTAISET

Aikuisten kausikortti

Aikuiset 20 vuotta täyttäneet.	30 pv
	90 pv
	180 pv

KAUSIKORTIT, HENKILÖKOHTAISET

Nuorten kausikortti ja lasten kausikortti

Kortit myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskola henkikirjoilla oleville tai näissä kunnissa asuville matkustajille.

Nuoret 15–19-vuotiaat	30 pv
Lapset 7–14-vuotiaat	30 pv

Opiskelijoiden kausikortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskola henkikirjoilla oleville tai näissä kunnissa asuville 20–30-vuotiaille. Tätä vanhemmille kortti myönnetään, mikäli he saavat **Kelan** opintotukea. Kortin käyttöoikeus on voimassa pääsääntöisesti oppilaitoksen syyslukukauden alusta seuraavan vuoden syyskuun loppuun. Osto-oikeusajan päätyttyä opiskelijan kausikortista veloitetaan aikuisten kausikortin hinta.

Opiskelijat	30 pv
-------------	-------

Seniorien kausikortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskola henkikirjoilla oleville.

Seniorit	30 pv
----------	-------

Vammaisten ja saattajaan oikeutettujen kausikortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskola henkikirjoilla oleville lääkärintodistuksen perusteella.

Vammaiset ja saattajaan oikeutetut	30 pv
------------------------------------	-------

12. TUPLA-KORTIT

HALTIJAKOHTAINEN YHDISTELMÄKORTTILAJI TUPLA

Aikuisten Tuplakortti	Kortilla saa matkustaa kuka tahansa.
-----------------------	--------------------------------------

HENKILÖKOHTAINEN YHDISTELMÄKORTTILAJI TUPLA

Opiskelijoiden Tuplakortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja.
Nuorten Tuplakortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja.

YLEISTÄ YHDISTELMÄKORTEISTA

Tuplakortin toimintaperiaatteet

Perustamishetkellä korttiin ladataan kausikortin hinta. Käytön alussa kortti toimii arvokorttina. Jos tehtyjen matkojen hinta 30 päivän aikana ylittää kausikortin hinnan, kortti muuttuu kausikortiksi. Matkustus 30 päivän aikana maksaa enintään kausikortin hinnan.

Matkan hinta arvokorttipuoella

Kortilta veloitettava summa riippuu korttilajista ja matkan ajankohdasta. Hintaan sisältyy kahden tunnin vapaa vaihto-oikeus miltä pysäkiltä tahansa mihin suuntaan tahansa.

Hinnanmääräytymisajat

Normaali hinta muina aikoina paitsi:

Päivälennus ma-pe klo 9.00–12.59 (ei koske aikuisten korttia)

Yölisä klo 23.00–04.00

Päivälennus ja yölisä

Päivälennuksen alkamis- ja loppumisaika sekä yöllisen alkamisaika määräytyy rahastuslaitteelta reaaliaikaisen kellonajan mukaan.

Uuden kauden lataus

Yhdistelmäkortti Tuplaan voi ladata uuden kauden korttien myyntipaikoissa tai busseissa. **Internetissä tämän kortin lataus ei toistaiseksi onnistu.**

Tuplakortin latausvaihtoehdot

Kortti toimii arvokorttina ja 30 päivän kausi on voimassa

Maksaessasi uuden kauden sinulle hyvitetään jäljellä oleva saldo.

Huom! Uusi kausi käynnistyy jo latausta seuraavan käytön yhteydessä.

Kortti toimii arvokorttina ja 30 päivän kausi on loppunut (kortilla on rahaa)

Maksaessasi uuden kauden sinulle hyvitetään jäljellä oleva saldo.

Uusi kausi käynnistyy latausta seuraavan käytön yhteydessä.

Kortti toimii kausikorttina (kortilla ei ole rahaa)

Maksat uuden kauden hinnan. Uusi kausi käynnistyy voimassa olevan kauden jälkeen ensimmäisestä käytöstä. Et menetä yhtään päivää voimassa olevasta kaudesta.

Kortille voi ladata vain yhden varakauden.

YHDISTELMÄKORTTI TUPLA, HALTIJAKOHTAINEN

Aikuisten Tuplakortti

Aikuiset 20 vuotta täyttäneet

30 pv

YHDISTELMÄKORTTI TUPLA, HENKILÖKOHTAINEN

Opiskelijoiden Tuplakortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville tai näissä kunnissa asuville 20–30-vuotiaille.

Tätä vanhemmille kortti myönnetään, mikäli he saavat **Kelan** opintotukea.

Alle 20-vuotiaat opiskelijat voivat käyttää nuorten arvokorttia.

Kortti myönnetään Turussa henkikirjoilla oleville tai Turussa asuville 20–30-vuotiaille ja tätä vanhemmillekin, mikäli he saavat **Kelan** opintotukea. Opiskelijoiden Tuplakortin toiminta lakkaa osto-oikeusajan päätyttyä. Kortti latauksineen on jälleen käytettävissä, kun se on käyty palvelutoimistossa päivittämässä uudelle lukuvuodelle tai opiskelun päätyttyä aikuisten kortiksi.

Opiskelijat

30 pv

Nuorten Tuplakortti

Kortti myönnetään Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville tai näissä kunnissa asuville matkustajille.

Nuoret 15–19 vuotiaat

30 pv

13. ERIKOISKORTIT

HALTIJAKOHTAISET ERIKOISKORTTILAJIT

Kestokortti	Kortilla saa matkustaa kuka tahansa
Jälkilaskutteinen arvokortti	Kortilla saa matkustaa kuka tahansa

HENKILÖKOHTAISET ERIKOISKORTTILAJIT

Koulukortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Luotollinen kortti	Kortilla saa matkustaa opettaja oppilasryhmän kanssa
Vuosivapaakortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja
Rintamaveteraanien- ja sotainvalidien vapaakortti	Kortilla matkustavan tulee olla kortin omistaja

YLEISTÄ ERIKOISKORTEISTA

Erikoiskortit ovat jatkuvasti voimassaolevia kortteja, jotka perustuvat asiakkaan ja joukkoliikennetoimiston väliseen kirjalliseen sopimukseen. Erikoiskorttien lataukset vain joukkoliikenteen palvelupisteissä, vapaakortit ainoastaan joukkoliikenteen palvelutoimistossa. Rajaton matkustusoikeus kauden aikana (ei koske koulukortteja).

Kortin uudelleenkäyttö etälukijalla

Korttia voi käyttää uudelleen samassa ajoneuvossa samalla vuorolla ja samalla pysäkillä aikaisintaan 2 minuutin kuluttua (ns. anti-pass, jolloin kortin käyttö ei onnistu). Uudelleenkäyttöaika määritellään kortille talletetun laitenumeron (rl), linjan, vuoron ja pysäkin perusteella.

Kortin katoaminen

Jos asiakas kadottaa kortin, hän saa uuden kortin välittömästi maksamalla lunastusmaksun.

ERIKOISKORTIT, HALTIJAKOHTAISET

Kestokortti

Kortti myönnetään 20 vuotta täyttäneille. Kortti on voimassa kuusi kuukautta viiden kuukauden hinnalla.

Jälkilaskutteinen arvokortti

Kortti on tarkoitettu Föliin kuuluvien kuntien käyttöön. Kortilla voi maksaa kerrallaan enintään kolmen henkilön matkat.

Matkan hinta on normaali aikuisten arvokorttimatkan hinta. Kortin matkustustapahutumät laskutetaan jälkikäteen kolmen kuukauden välein kulloinkin voimassa olevien hintojen mukaan. Kortin osto- ja toimitusmaksu on 5 euroa , joka laskutetaan ensimmäisen laskun yhteydessä. Kortti tilataan joukkoliikennetoimistosta lähettämällä sähköpostia osoitteeseen joukkoliikenne@turku.fi.

ERIKOISKORTIT, HENKILÖKOHTAISET

Koulukortti

Kortti on tarkoitettu Turun, Kaarinan, Raision, Naantalın, Liedon ja Ruskon opetustoimen myöntämiin ilmaisiin koulumatkoihin peruskoululaisille. Koulukortit uusitaan vuosittain joukkoliikenteen palvelutoimistossa tai kuntien yhteispalvelupisteessä.

Käyttörajoitukset:

- korkeintaan kaksi matkaa päivässä
- vain yksi matka kerrallaan
- vaihtoaika 1 tunti 45 min
- voimassa klo 23.00 asti (yömaksuliikenteen alkamiseen)
- ei sunnuntaisin

LUOTOLLINEN KORTTI

Yleiset ohjeet

Kortti on tarkoitettu peruskoulujen ja lukioiden käyttöön. Kortit valmistetaan joukkoliikennetoimistossa koulujen tilausten mukaan. Luotollisen kortin käytöstä tehdään erillinen sopimus koulun ja joukkoliikennetoimiston välillä. Joukkoliikennetoimisto pitää kortin omistajista (=kouluista) ja korteista rekisteriä.

Luotolliset kortit uusitaan vuosittain joukkoliikenteen palvelutoimistossa.

Luotollisia kortteja on ainoastaan opettajilla, jotka matkustavat oppilasryhmien kanssa. Kortti on ominaisuuksiltaan arvotuote, mutta kortilla on saldo 0,00 € ja veloitus on myös 0,00 €. Kortin matkustustapahtumat laskutetaan jälkikäteen kerran kuukaudessa.

Kortilla voi joukkoliikenteen palvelutoimistossa ostaa normaalin hintaisia aikuisten- ja lasten ennakkokertalippuja. Kortti annetaan palveluneuvojalle ja kerrotaan, kuinka monta ja mitä lippuja halutaan ostaa. Ennakkokertaliput laskutetaan jälkikäteen kerran kuukaudessa.

Kortilla voi maksaa samassa bussissa yhdellä kertaa 1–32 henkilön matkan (opettaja + 31 oppilasta).

Koko ryhmän vaihto (yhden tunnin vaihtoaika) tapahtuu näyttämällä korttia etälukijalla yhden kerran.

Kortin käyttö bussissa

Korttia käytetään etälukijalla niin monta kertaa kuin ryhmän koko on.

Kuljettaja näkee omalla laitteellaan ryhmän koon.

Vaihto (yhden tunnin vaihtoaika) tapahtuu näyttämällä korttia etälukijalla kerran eli koko ryhmän vaihto tapahtuu yhdellä näytöllä.

Vuosivapaakortti

Henkilökunnan vapaakorttiin on oikeutettu Turun kaupunkiseudun joukkoliikenteen päätoiminen henkilökunta.

Luottamushenkilöiden vapaakorttiin ovat oikeutettuja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan varsinaiset jäsenet.

Vuosivapaakortit on uusittava vuosittain joukkoliikenteen palvelutoimistossa (Aurakatu 5).

Rintamaveteraanien ja sotainvalidien vapaakortti

Vapaakortti voidaan myöntää myös Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville sotainvalideille ja rintamaveteraaneille.

Oikeus rintamaveteraanien vapaakorttiin osoitetaan joko sotilaspassilla tai erillisen kortin tunnusleimalla.

Erilliset kortit:

- valkoinen kortti (rintamasotilas)
- keltainen kortti (rintamatunnus)
- sininen kortti (naiset / rintamapalveluskortti)
- kuvallinen Kela-kortti R-kirjaimella

Rintamaveteraanien- ja sotainvalidien vapaakortit ovat voimassa toistaiseksi.

Vammaisten vapaakortti

Vammaisten vapaakortti voidaan myöntää työssä käyville vammaisille, joilla on pysyvä, vähintään vaikea yleinen toiminnanvajausta, jonka haattaluokka on vähintään 11. Työssäkäynti on todistettava vuosittain.

Vammaisten kortit myönnetään ainoastaan joukkoliikenteen palvelutoimistossa Turussa (Aurakatu 5).

14. RINNAKKAISKORTTI SEUTULIIKENTEESSÄ

Turun seudun seutuliput ovat käytössä liikenteessä, joka kulkee Föli-alueen rajojen yli Paraisten, Paimion, Sauvon, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten ja Auran suuntaan. Näistä kunnista voi matkustaa Föli-alueelle seutulipulla. Jos Föli-alueen sisällä vaihtaa toiseen bussiin, seutulipun rinnalle on hankittava rinnakkaiskortti, jolla voi matkustaa Föli-alueen sisällä ilman lisämaksua.

Rinnakkaiskortin saa Turun joukkoliikenteen palvelutoimistosta, yhteispalvelu Monitorista tai Föliin kuuluvien kuntien palvelupisteistä ja Matkahuollon Turun toimipisteestä. Mukana pitää olla seutulippu ja sen latauskuitti. Ensimmäisellä kerralla kortista peritään 5 euron lunastusmaksu, mutta kortin lataaminen on ilmaista.

Rinnakkaiskortti tehdään Turun seudun seutulipulle, Turun seudun opiskelija-seutulipulle, Salon ja Turun väliselle SaTuSa-työmatkalipulle (myös Marttilasta ja Kemiönsaarelta) sekä Loimaa-Turku-työmatkalipulle.

Rinnakkaiskorttia ei tehdä Matkahuollon eikä TLO:n sarjakorteille.

Rinnakkaiskortti on väliaikainen ratkaisu, joka johtuu valtakunnallisen kortti-hankkeen myöhästymisestä.

15. KORTTIEN MYYNTI- JA LATAUSPAIKAT

BUSSIKORTTIEN PALVELUPISTEET

- **Turku**
Joukkoliikenteen palvelutoimisto
Aurakatu 5
puh. (02) 262 4811,
faksi (02) 262 4887

Yhteispalvelu Monitori
Skanssinkatu 10
- **Kaarina**
Yhteispalvelupiste, Kaarinan kes-
kusta, Lautakunnankatu 4

Yhteispalvelupiste, Piikkiön kirjasto,
Hadvalantie 9
- **Raisio**
Kirjastotalon Yhteispalvelu
Eeronkuja 2
- **Naantali**
Yhteispalvelupiste,
Käsityöläiskatu 2
- **Lieto**
Yhteispalvelupiste
Kirkkotie 13
- **Rusko**
Ruskon pääkirjasto
Vanhatie 4

BUSSIKORTTIEN LATAUKSET

Myyntipaikkojen lisäksi:

- **Turun kaupunginkirjasto**, Linnankatu 2
- **Tavaratalot**
Sokos Wiklund, Eerikinkatu 11
Stockmann, Yliopistonkatu 22
Citymarket, Kupittaa, Uudenmaantie 17
Citymarket, Länsikeskus, Markulantie 150
Citymarket, Ravattula, Reivikatu 5-7
Prisma, Itäharju, Kalevantie 41
Prisma, Länsikeskus, Viilarinkatu 3
Prisma, Mylly, Myllynkatu 2
Prisma, Piispanristi, Kairiskulmantie 3
Prisma, Tampereentie, Vanha
Tampereentie 108
- **Matkahuolto Turku**, Aninkaistenkatu 20
- **Shell Lieto**, Simpukkatie 2

Toistaiseksi bussikortin voi ladata myös bussissa. Huom! busseissa voi ladata ainoastaan käteisellä. 180 päivän kausikorttia ei voi ladata bussissa.

Bussikortin lataus internetissä
<http://nettilataus.turku.fi>

1-7 vrk ja 14 vrk Matkailijakorttia
myydään korttien myyntipaikkojen
lisäksi matkailuneuvonnassa,
Aurakatu 4, puh. 262 7444

MAKSUTAVAT

Lipunmyyntipaikoissa käyvät käteinen raha, pankki- ja luottokortit.
Busseissa käy vain käteinen raha.

LUOTTOMYYNTI (JOUKKOLIIKENNETOIMISTON LASKUTTAMAT OSTOT)

Luottomyyntioikeus on vain joukkoliikenteen palvelutoimistossa ja Föli-kuntien yhteispalvelupisteissä.
Luottomyyntiasiakkaat pitää ohjata palvelutoimistoon tai yhteispalvelupisteisiin.
Esim. sosiaalitoimiston maksusitoumuksia ei saa vastaanottaa busseissa.

16. MATKUSTAJAOHJEET KULJETTAJAN TYÖN TUEKSI

MATKUSTAJAN VELVOLLISUUDET

Sinä matkustajana olet meille tärkeä. Kuljettajamme vastaavat matkasi turvallisuudesta ja mukavuudesta. Myös sinä voit omalta osaltasi vaikuttaa matkan sujumiseen. Seuraavilla asioilla haluamme varmistaa, että matkustaminen bussissa on miellyttävää sekä sinulle että kanssamatkustajillesi.

HYVÄ TIETÄÄ, KUN MATKUSTAT BUSSISSA

- Näytä ajoissa käsimerkkiä, kun haluat pysäkiltä kyytiin.
- Pimeinä aikoina heijastimen käyttö parantaa näkyvyyttäsi.
- Varaa tasaraha tai ota näyttökortti esille etukäteen rahastusta varten.
- Kuljettajamme auttavat tarvittaessa bussiin nousemisessa ja bussista poistumisessa.
- Huolehdi pienen lapsesi turvallisuudesta koko matkan aikana.
- Muista kohteliaisuus myös kanssamatkustajia kohtaan.
- Paina pysähtymisnappia ajoissa.
- Tule bussiin etuovesta ja poistu bussista keski- tai takaovesta. Liikuntarajoitteinen voi poistua myös etuovesta.
- Maksettu matka päättyy viimeistään linjan pääte pysäkillä. Uusi matka edellyttää uutta maksua.
- Alkoholin nauttiminen bussissa on kiellettyä. Toivomme myös, ettet syö bussissa.
- Matkapuhelimen käyttö saattaa häiritä kanssamatkustajia. Suosittelemme matkapuhelimen hillittyä käyttöä matkan aikana. Myös musiikin kuuntelu puhelimen kovaaäänisen kautta saattaa häiritä kanssamatkustajia.
- Häiriötilanteessa, kuten vaikeissa keliolosuhteissa, aikataulujen noudattaminen voi hankaloitua.
- **Liikenneturvallisuus on kuitenkin tärkeintä. Viihtyisää matkaa!**

LAKI JÄRJESTYKSEN PITÄMISESTÄ JOUKKOLIIKENTEESSÄ 17.6.1977/472

- 2 § Matkustaja ei saa meluamalla tai muutoin käyttäytymisellään häiritä muita matkustajia eikä kuljettajaa. Hänen on noudatettava sellaisia kuljettajan antamia määräyksiä, jotka ovat tarpeen järjestyksen tai turvallisuuden säilyttämiseksi.
- 3 § Kuljettaja saa kieltäytyä ottamasta matkustajaksi päihtynyttä henkilöä, jonka voidaan väkivaltaisen, uhkaavan tai meluavan käyttäytymisensä perusteella päätellä todennäköisesti aiheuttavan häiriötä.

Kuljettajalla on oikeus poistaa kulkuneuvosta häiriötä aiheuttava matkustaja, joka kuljettajan kiellosta huolimatta on jatkanut häiriön aiheuttamista. Jollei matkustajaa voida poistaa heti, kuljettajalla on oikeus tarpeen vaatiessa ottaa hänet kiinni, kunnes poistaminen on mahdollista. Matkustajalla on oikeus kuljettajan pyynnöstä antaa häiriötä aiheuttavan matkustajan poistamiseksi tai kiinni ottamiseksi tarvittavaa apua. Kuljettajalla on myös oikeus ottaa pois avatussa tai avoimessa astiassa oleva järjestyslain (612/2003) 4 §:ssä tarkoitettu päihdyttävä aine sitä nauttivalta häiriötä aiheuttavalta matkustajalta, joka kiellosta huolimatta jatkaa päihdyttävän aineen nauttimista kulkuneuvossa. Pois otettu päihdyttävä aine tulee hävittää todisteellisesti.

Kuljettajalla on 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa oikeus saada virka-apua poliisilta. (7.4.1995/499)

Matkustajaa ei saa poistaa kulkuneuvosta, jos siitä aiheutuisi hänen terveydelleen vaaraa.

4 § (13.6.2003/524)

Jos kulkuneuvosta poistettava tai kiinni otettava matkustaja koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen tai kiinni ottamisen taikka päihdyttävää ainetta kulkuneuvossa nauttiva kiellosta huolimatta jatkaa avatussa tai avoimessa astiassa olevan aineen nauttimista, kuljettajalla on oikeus käyttää sellaisia matkustajan poistamiseksi tai kiinni ottamiseksi taikka avatussa tai avoimessa astiassa olevan aineen pois ottamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon matkustajan käyttäytyminen ja muut olosuhteet. Sama oikeus on kuljettajaa auttavalla matkustajalla.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

17. LÖYTÖTAVARAT

BUSSIKORTIT

Kuljettajat vievät busseista löytyneet **bussikortit** ko. linjan liikennöitsijälle/varikolle.

Varikoilta bussikortit noudetaan kolme kertaa viikossa (maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin).

Asiakkaat voivat tiedustella busseihin jääneitä löytökortteja:

Joukkoliikenteen palvelutoimistosta, puh. 02 2624 811

MUUT TAVARAT

Kuljettajat vievät busseihin jääneet **löytötavarat** ko. linjan liikennöitsijälle/varikolle.

Varikoilta löytötavarat noudetaan kolme kertaa viikossa (maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin) ja viedään Varsinais-Suomen Löytötavaratoimistolle, **bussikortteja lukuun ottamatta**.

Löytötavaratoimiston yhteystiedot:

Varsinais-Suomen Löytötavaratoimisto Oy
Martinkatu 7, 20810 Turku
puh. 0600 307777, (1,92 €/min. + mpm/pvm)

Löytötavaratoimiston aukioloajat:

ma klo 13:00 - 18:00
ti-pe klo 10:00 - 17:15

18. HAKEMUKSESTA MYÖNNETTÄVÄT KORTIT JA KORTTIEHDOT

KESTOKORTTI

Kestokortti on jatkuvasti voimassaoleva ja kortin käyttö perustuu asiakkaan ja joukkoliikennetoimiston väliseen sopimukseen seuraavasti:

Kortista peritään lunastusmaksu. Jos asiakas kadottaa kortin, hän saa uuden kortin välittömästi maksamalla lunastusmaksun.

Kortti on haltijakohtainen.

Kortti on voimassa kuusi kuukautta viiden kuukauden hinnalla. Voimassaolevan hinnan mukainen puolivuotismaksu laskutetaan asiakkaalta kuuden kuukauden välein siten, että laskun eräpäivä on kuukautta ennen edellisen jakson matkustusosoikeuden päättymistä.

Kortin lyhin käyttöaika on kuusi (6) kuukautta ja sitä vastaava kuuden kuukauden maksu peritään etukäteen.

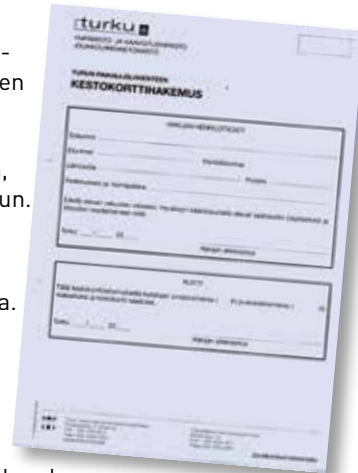
Jos asiakkaan maksusuorituksissa tapahtuu häiriöitä siten, ettei joukkoliikennetoimisto saa asiakkaalta sopimuslaskutuksen mukaista suoritusta, päättyvät korttisopimus ja kortin käyttöoikeus automaattisesti.

Kortti myönnetään joukkoliikenteen palvelutoimistosta.

Korttia ei lunasteta takaisin.

SUORAVELOITTEINEN KAUSIKORTTI

Poistuva tuote, korttia ei myönnetä uusille asiakkaille.

OPISKELIJAKORTTI

- **Opiskelijoiden arvokortti**
- **Opiskelijoiden kausikortti**
- **Opiskelijoiden Tupla-kortti**

Kortista peritään lunastusmaksu.

Kortti on henkilökohtainen eikä asiakas saa luovuttaa sitä toiselle. Kortilla voi maksaa vain oman matkansa. Mikäli korttia käytetään väärin hyötymistarkoituksessa, on joukkoliikennetoimisto oikeutettu välittömästi miltätoimimaan mahdollisuuden käyttää korttia ja perimään saatavansa.

Opiskelijakortit myönnetään Föli-alueen kunnissa henkikirjoilla oleville tai asuville 20-30-vuotiaille opiskelijoille ja tätä vanhemmillekin, mikäli he saavat **Kelan** opintotukea.

Kortin käyttöoikeus on voimassa pääsääntöisesti oppilaitoksen syyslukukauden alusta seuraavan vuoden elokuun loppuun. Korttiin tallennetaan kuitenkin opiskelijakohtainen osto-oikeusaika. Osto-oikeudelle määritellään voimassaolon alkamisaika ja päättymispäivämäärä. Ladatun kortin voimassaolo alkaa ensimmäisestä käytöstä. Osto-oikeusajan päätyttyä opiskelijakorteista veloitetaan aikuisten hinnan mukainen maksu. Poikkeuksena Tupla-kortti, jonka toiminta lakkaa osto-oikeusajan päätyttyä. Kortti latauksineen on jälleen käytettävissä, kun se on käyty päivittämässä palvelutoimistossa uudelle lukuvuodelle tai opiskelun päätyttyä aikuisten kortiksi.

Korttia hakevilta opiskelijoilta vaaditaan vuosittain opiskelijakorttihakemus oppilaitoksen oppilaitoksen leimalla ja allekirjoituksella varustettuna tai voimassaolevalla lukuvuositarralla varustettu :

- SYL:n sininen opiskelija tai Lyyra-opiskelijakortti
- SYL:n sininen opiskelijakortti maksuominaisuudella
- SAMOK:n sininen opiskelijakortti tai Lyyra-opiskelijakortti
- SAMOK:n sininen opiskelijakortti maksuominaisuudella
- SAKKI ry:n vihreäopiskelijakortti
- Suomen Lukiolaisten Liiton opiskelijakortti

Tupla-korttia ei toistaiseksi voi ladata netissä. Kortin katoamisesta ei vastata. Matkustajan on tarvittaessa todistettava henkilöllisyytensä. Kortti myönnetään joukkoliikenteen palvelupisteissä. Korttia ei lunasteta takaisin.

Hakemuksen liitteet

Todistus päätoimisesta opiskelusta:

- oppilaitoksen opiskelutodistus (esim. hakemuslomakkeella) tai oppilaitoksen voimassa oleva opiskelijakortti
- **Kelan** myönteinen opintotukipäätös 31 vuotta täyttäneiltä.

SENIORIEN ARVOKORTTI + KAUSIKORTTI

Kortista peritään lunastusmaksu.

Kortti on henkilökohtainen, eikä asiakas saa luovuttaa sitä toiselle.

Seniorikortti myönnetään 65 v. täyttäneille, Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa, Liedossa tai Ruskolla henkikirjoilla oleville.

Kortti myönnetään joukkoliikenteen palvelutoimistossa ja Föliin kuuluvien kuntien palvelupisteissä.

Matkustajan on tarvittaessa todistettava henkilöllisyytensä.

Korttia ei lunasteta takaisin.

Lataukset arvokorttien tapaan:

Perustamishetkellä arvokorttiin ladataan vähintään 10 €. Myöhemmin korttiin voi ladata busseissa tai korttien myyntipaikoissa 10 €, 20 €, 30 € jne, kuitenkin enintään 200 €. Internetissä osoitteessa <http://nettilataus.turku.fi> arvokortille maksettava summa on 20 €. Kuljettaja lataa maksun kortille bussissa. Arvokortti on voimassa kolme vuotta latauksesta.

VAMMAISTEN ARVO-, KAUSI- JA VAPAAKORTIT

Kortista peritään lunastusmaksu.

Kortti on henkilökohtainen eikä asiakas saa luovuttaa sitä toiselle. Mikäli korttia käytetään väärin hyötymistarkoituksessa, on joukkoliikennetoimisto oikeutettu purkamaan asiakkaan ja joukkoliikennetoimiston välisen korttiso-
pimuksen välittömästi mitätöimällä mahdollisuuden käyttää korttia.

Kortti myönnetään joukkoliikenteen palvelutoimistosta. Matkustajan on tarvittaessa todistettava henkilö-
syytensä. Korttia ei lunasteta takaisin.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan 22.10.2014 vahvistamat vammais-
korttien myöntämisperusteet

A. Yleisperusteet

- Myönnetään vammaisille, jotka ovat henkikirjoilla Föli-alueen kunnissa.
- Vamman tai sairauden aiheuttama haitta on pysyvä ja se on todettu lääkärin-
todistuksella (haittaluokitus STM:n asetuksen 1649/2009 mukaan).
- Edellyttää vammaiskorttihakemukseen täytettyä lääkärinlausuntoa.

B. Arvo- ja kausikorttien myöntämisperusteet

- Vammaiset, joilla on liikuntakykyä haittaava pysyvä toiminnanvaja-
us, jonka haittaluokka on vähintään 8.

C. Vapaakortin myöntämisperusteet

Kaikki sotainvalidit. Edellyttää todistusta sotainvaliditeetista.

- Työssäkäyvät vaikeasti vammaiset, joilla on pysyvä, vähintään vaikea yleinen
toiminnanvaja-
us, jonka haittaluokka on vähintään 11. Työssäkäynti on
todistettava vuosittain.

D. Oikeus saattajaan

- Saattaja saa kulkea ilmaiseksi saattotehtävissä, jos saatettavalla on matkakortti,
joka oikeuttaa saattajaan.

Hakemuksen liitteet:

- lääkärinlausunto (hakemuslomakkeessa)
- työssäkäyvien vammaisten todistus työpaikasta vuosittain
- todistus sotainvaliditeetista

Vammaisten kortit myönnetään ainoastaan joukkoliikenteen palvelutoimistossa
Turussa. Kortista ei peritä vuosittaista henkilöliikenteen arvonlisäveroa.

RINTAMAVETERAANIIEN/SOTAINVALIDIEN VAPAAKORTTI

Kortti on henkilökohtainen, eikä asiakas saa luovuttaa sitä toiselle. Mikäli korttia käytetään väärin hyötymistarkoituksessa, on joukkoliikennetoimisto oikeutettu purkamaan asiakkaan ja joukkoliikennetoimiston välisen korttisopimuksen välittömästi mitätöimällä mahdollisuuden käyttää korttia.

Kortti myönnetään joukkoliikenteen palvelutoimistosta.

Matkustajan on tarvittaessa todistettava henkilöllisyytensä.

Korttia ei lunasteta takaisin.

Myyönnetään rintamaveteraaneille, miinanraivaajaveteraaneille ja henkilöille, jotka työskentelivät sairaanhoitotehtävissä puolustusvoimien hoitopaikoissa vuosina 1939 – 1945. Kortin saaminen edellyttää, että hakija on Turun, Kaarinan, Raision, Naantalin, Liedon tai Ruskon kuntalainen. Lisäksi oikeus korttiin on osoitettava jollain seuraavista tavoista:

Rintamaveteraanit:

- Tunnusleima sotilaspassissa tai erillisellä kortilla. Erilliset kortit ovat valkoinen kortti (rintamasotilas, keltainen kortti (rintamatunnus) ja sininen kortti (naiset/rintamapalvelutunnus).
- Oikeuden vapaakorttiin voi osoittaa myös kuvallisella Kela- kortilla, jos siinä on R-kirjain.

Miinanraivaajaveteraanit:

- Miinanraivaajakilta ry:n nimilista.

Sairaanhoitotehtävissä puolustusvoimien hoitopaikoissa vuosina 1939 – 1945 palvelleet:

- Sota-arkiston antama todistus sota-aikaisesti palveluksesta puolustusvoimien hoitopaikassa (1998 tai uudempi).

Hakijan on todistettava henkilöllisyytensä.

Rintamaveteraanien ja sotainvalidien vapaakortit ovat voimassa toistaiseksi.

VUOSIVAPAAKORTIT

Kortista peritään lunastusmaksu.

Kortti on henkilökohtainen.

Vuosivapaakorttien myöntämisperiaatteista on päättänyt Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 9.4.2014. Päätöksen mukaan vuosivapaakortti voidaan myöntää:

- Turun kaupunkiseudun joukkoliikenteen kuljettajille, myös kuljettajaharjoittelijoille harjoitteluajalle
- seudullisen joukkoliikennetoimiston henkilökunnalle
- joukkoliikenteen eläkeläisille (väh. 30 vuotta palvelusta Turun sisäisessä liikenteessä)
- Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan jäsenille
- työssäkäyvät vammaisille (haitta-aste väh. 60 %)
- sotainvalideille, rintamaveteraaneille ja miinanraivaajaveteraaneille

Vuosivapaakorttioikeus uusitaan vuosittain joukkoliikenteen palvelutoimistossa. Samalla maksetaan vuosittainen henkilöliikenteen arvontisävero.

TYÖSUHDEMATKALIPPU

Vaihtoehdot työsuhdematkakortiksi

Kestokortti

30, 90 ja 180 päivän kausikortti

Yleistä työsuhdematkakorteista

Työnantaja ja työntekijä sopivat keskenään, miten luontaisetuna annetun työsuhdematkakortin kustannukset jakautuvat.

Kortti lunastetaan joukkoliikenteen palvelutoimistosta.

Kortista peritään lunastusmaksu.

Korttia ei lunasteta takaisin.

Työmatkaseteli

Työmatkaseteli on helppo tapa järjestää työsuhdematkalippu.

Työnantaja ostaa setelit joukkoliikennetoimistosta ja jakaa ne työntekijöilleen, ja työntekijä lataa seteleillä omaa bussikorttiaan. Työmatkaseteliä voi käyttää myös arvokortin lataamiseen.

Työmatkaseteli on henkilökohtainen, joten asiakkaan on tarvittaessa todistettava henkilöllisyytensä. Työmatkaseteleillä voi ladata vain omaa bussikorttiaan.

Käyttämättömiä työmatkaseteleitä ei lunasteta takaisin.

Laskutusasiakkuus

Yritykset ja yhteisöt voivat hakea Fölin laskutusasiakkaaksi lähettämällä viestin asiasta sähköpostilla osoitteeseen joukkoliikenne@turku.fi. Asiakkuudesta sovitaan tarkemmin laskutussopimuksella. Lipputuotteiden hinnat ovat hinnaston mukaisia ja ne laskutetaan kuukausittain.

Suoraveloitteinen kausikortti (poistuva tuote, ei myönnetä uusia)

Kortti myönnetään 20 vuotta täyttäneille. Korttia lunastettaessa maksetaan kahden kuukauden etukäteismaksu ja kortin hinta palvelutoimistossa. Jatkossa seuraavan kuukauden maksu veloitetaan edellisen kuukauden alussa. Suoraveloitteisella kausikortilla on kaksi veloituksetonta matkustuskuukautta vuodessa siten, että joka kuudes kuukausi on maksuton.

Kortin maksu veloitetaan kokonaisuudessaan työnantajan pankkitililtä.

Kestokortti

Kortti myönnetään 20 vuotta täyttäneille. Kortti on voimassa kuusi kuukautta viiden kuukauden hinnalla. Kortin maksu laskutetaan asiakkaalta puolivuositain. Kortin lyhin käyttöaika on kuusi (6) kuukautta ja sitä vastaava kuuden kuukauden maksu maksetaan etukäteen palvelutoimistossa korttia lunastettaessa.

Kortti laskutetaan kokonaisuudessaan työnantajalta puolivuositain.

KOULUKORTTI

Opetuspalvelukeskus myöntää maksuttoman koulukortin perusopetusta saavalle 1.- 9. luokan oppilaalle ja lisäopetusta saavalle 10. luokan oppilaalle, mikäli koulu-matka on yli 5 km. Koulukortti voidaan myöntää lyhyemmällekkin matkalle tietyin ehdoin. Koulumatkaetuun oikeutettu oppilas saa kortin joukkoliikenteen palvelu-toimistosta. Korttia noudettaessa tulee mukana olla oppilaan Kela-kortti. Korttiin ladataan koko lukuvuoden matkat kerralla. Koulukortin voimassaoloaika alkaa lukuvuoden alusta ja on voimassa lukuvuoden loppuun. Voimassaoloajan päättymis-ajankohta (= lukuvuoden päättymispäivä) talletetaan myös kortille. Kevätluku-kauden matkoja ei voi käyttää syyslukukauden aikana. Syyslukukauden jäljelle jääneet matkat poistuvat kevätlukukauden alkaessa.

Oppilas, jonka oikeus maksuttomaan koulukorttiin säilyy seuraavana lukuvuotena, voi ruuhkien välttämiseksi käydä kesän aikana palvelutoimistossa lataamassa korttiin seuraavan lukuvuoden matkat. Matkoja ladattaessa tulee mukana olla oppilaan Kela-kortti.

Opetuspalvelukeskus maksaa ensimmäisen koulukortin lunastusmaksun. Jos kortti kolmen vuoden sisällä hankintahetkestä teknisen vian takia lakkaa toimimasta, se vaihdetaan maksutta uuteen korttiin. Mikäli oppilas kadottaa tai rikkoo kortin, hän maksaa uuden kortin lunastusmaksun itse. Korttijärjestelmästä nähdään jäljellä olevien matkojen määrä, mikä siirretään uudelle kortille. Uutta korttia hankittaessa tulee mukana olla oppilaan Kela-kortti. Vialliset ja rikkinäiset kortit passivoidaan uutta korttia tehdessä. Kadonneet kortit merkitään suljettaviksi myöhemmin korttijärjestelmästä.

KELAN KOULUMATKATUKI

Lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeleva voi hakea Kansaneläkelaitokselta koulumatkatukea päivittäisten koulumatkojensa kustannuksiin. Föli-alueella tukea saa, jos koulumatka on yhteen suuntaan yli 10 kilometriä.

Koulumatkatukea haetaan Kelan lomakkeella oppilaitoksen kansliasta, joka antaa opiskelijalle ostotodistuksen Föli-korttia varten.

Föli alueella opiskelija saa matkakortin ensimmäiselle kuukaudelle ilmaiseksi. Sen jälkeen matkakortista peritään nuorten kausikortin hinta.

TURUN SEUDUN JOUKKOLIIKENNE

Aikataulut, lippujen hinnat, linjakartta, uutiset ym.: www.föli.fi

Nettilatauspalvelu: <http://nettilataus.turku.fi>

Reittiopas: <http://reittiopas.föli.fi>

Lähtöaikataulut päätepysäkeiltä, pysäkkikohtaiset aikataulut, reaaliaikaiset aikataulut: <http://reittiopas.föli.fi>

Ajankohtaisia tiedotteita: Facebook, Föli

Turun seudun joukkoliikenteen palvelutoimisto

Aurakatu 5, 20100 Turku

puh. (02) 262 4811, faksi (02) 262 4887

Avoinna:

ma-pe klo 8:00 - 18:00, la klo 9:00 - 14:00

pyhäpäivinä suljettu

LÖYTÖTAVARAT

Bussikortit

Joukkoliikenteen palvelutoimisto, puh. (02) 262 4811

Muut tavarat

Varsinais-Suomen Löytötavaratoimisto Oy

Martinkatu 7, 20810 Turku

puh. 0600 307 777, (1,92 €/min. + mpm/pvm)

OKEN

FÖLI

TURUN SEUDUN
JOUKKOLIIKENNE

www.föli.fi